LIETUVIŲ

DIENOS

BRONIUS NAINYS – PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PIRMININKAS

LITHUANIAN DAYS

OCTOBER 1973

1973 M. SPALIO MĖN.

LIETUVIŲ

DIENOS

LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1973, spalis Nr. 8 (137)
Eina XXIV metai
October, 1973 No. 8 (137)
Volume XXIV

Redakcinė kolegija / Editorial Staff

DALILA MACKIALIENĖ ☐ PRANAS GASPARONIS
☐ VACYS PRIŽGINTAS ☐

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

ANTHONY F. SKIRIUS

Administratorius / Circulation Manager

GEDIMINAS RUKŠĖNAS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.
Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taiso ir tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį.
Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subsription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr kaina 90 centų. Single copy 90 c.

Prenumerata metams $9.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $9.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $15.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California"

TURINYS / CONTENTS

Irena T. Tamošaitienė, **Senasis Vilnius — švietimo centras.** 3
Bronius Nainys — naujasis PLB pirmininkas. 4
Lietuvio pareiga. J. Kajeckas. 5
Lietuvybė — kelias į Lietuvą. 6
Karolė Pažėraitė, **Saulės vartai.** 7
M. Makrickas, **B. Grinevičius.** 8
Kun. V. Bagdanavičius, MIC, **Krupavičiaus krikščionybės samprata.** 11
Iš dailės parodos Washingtone. 12
J. Kuprionis, **Gulbės — Lietuvos ežerų gražuolės.** 14
Mokslo ir kūrybos simpoziumas. 15
Lietuviški fragmentai. Pr. V. 16
KNYGOS IR AUTORIAI.
..**Rašytojui savęs ieškant.** Alė Rūta. 16
Pūkelevičiūtės knygelė vaikams. A. R. .. 17
J. Janušaitis, **Sėkminga baleto studija Chicagoje.** 17
VEIDAI IR VAIZDAI. 18

ENGLISH SECTION

"The Battle in Helsinki". 19
Baltic Statement to Foreign Ministers at Helsinki Conference. 20
The Shortest Moon. By J. Tininis. 21

Radijo programos. 23

PROFESIONALŲ, PREKYBININKŲ DĖMESIUI

Kasmet LD gruodžio mėn. nr. talpiname mūsų rėmėjų prekybininkų ir profesionalų Kalėdinius sveikinimus. Įvairiuose miestuose asmeniškai negalime pasiekti, todėl prašome mums pasiųsti savo pasveikinimus arba skelbimus. Iki šiol dar nesame turėję Australijos ir Kanados Kalėdinių sveikinimų nei skelbimų, nors tenai turime daug gražiai įsikūrusių lietuvių profesionalų ir prekybininkų.

"Lietuvių Dienų" skelbimų kainos yra tokios: puslapis — $120; pusė psl. — $60, ketvirtis — $40, 1/8 psl. — $20, 1/10 — $10.

Profesionalai (kunigai, daktarai, architektai ir kt.) prašomi prisiųsti mums savo vizitines korteles ir čekį, o mes atitinkamo dydžio sveikinimą sudarysime ir patalpinsime.

Sveikinimus ir kt. siųsti: L. D. admnistracijai, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029.

LD Adm-ja

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Bronius Nainys, naujasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.

(Biografinės žinios — šio nr. 4 ir 5 psl.)

Bronius Nainys, newly elected President of the Lithuanian World Community.

(For more see pages 4 and 5).

Paskutinis / Back Cover

Šv. Onos Bažnyčia pavasarį, Vilniuje.

St. Anna's church in Vilnius, Capital of Lithuania.

ATITAISYMAI

Š. m. gegužės mėn. LD nr. viršelio ir kitos Jackaus Sondos nuotraukos yra Kazio Daugėlos (ne J. Daugėlos).
Kazį Dangėlą už klaidą atsiprašome.

Australijai skirtame LD nr. per klaidą sukeisti parašai — reikia atitaisyti: 28 puslapy parašas Dalis Sydnėjaus filisterių priklauso 30 psl. Grupė Sydnėjaus baigusių mokslus iš 30 psl. priklauso 28 psl.

24 psl. sukeisti parašai po nuotraukomis Kovo merginų krepšinio komanda ir sporto klubo Vytis jaunių komanda.

SENASIS VILNIUS – ŠVIETIMO CENTRAS

Lietuvos sostinei Vilniui 650 metų

Nors iš istorinių šaltinių išvedama, kad Vilniaus įkūrimas įvykęs daug anksčiau, negu pirmieji istoriniai duomenys mini, tačiau tikroji įkūrimo data laikoma 1323 metai, kada po legendarinio Gedimino sapno buvo ant kalno pastatyta pilis, į kurią Gediminas perkėlė savo sostą iš Kernavės.

Po nepilno šimto metų nuo įkūrimo, Vilnius tapo didžiausia ir įtakingiausia sostine rytų Europoj.

Valdant Didž. Lietuvos kunigaikščiui Vytautui, Vilniaus miesto svarba ypatingai padidėjo. Didelės reikšmės kultūriniam gyvenimui ir švietimui turėjo Jėzuitų atvykimas. Meskime žvilgsnį į senąjį Vilnių, kaip švietimo centrą.

Šešiolikto šimtmečio antroje pusėje buvo susirūpinta aukštesnės mokyklos įsteigimu, nes iki tol bajorų ir didikų vaikai mokslus eiti vykdavo užsienin. Tuo tikslu atsirado net kelios mokyklos. Viena iš jų, pati pirmutinė, buvo reformato Abraomo Kulviečio įsteigta, kuri turėjo būti protestantizmo palaikymo centru. Provoslavai taip pat buvo įsteigę mokyklą prie Šv. Dvasios Brolijos vienuolyno, kur buvo dėstomos lotynų, graikų ir slavų kalbos.

Vyskupo Prostasevičiaus rūpesčiu buvo iškviesti jėzuitai, kurie įsteigė akademiją, iš kurios vėliau pasidarė Vilniaus universitetas. Šioje akademijoje pirmaisiais metais buvo dėstomos tik lotynų ir graikų kalbos, gi po metų akademijoje buvo dėstoma: žemesnioji gramatika, gramatika, poetika ir retorika. Vėliau prisidėjo matematikos kursas ir dar po kelių metų hebrajų kalba. Karalius Steponas Batoras 1579 metais šiai akademijai suteikė universiteto teises ir privilegijas. Tų pačių metų pabaigoje Popiežius Grigalius XIII irgi pripažino šio universiteto teises ir privlegijas.

Aštuoniolikto šimtmečio pradžioje pijorai pradėjo steigti savo mokyklas Lietuvoje. Vilniuje jie įsteigė kilmingųjų kolegiją – collegium nobilium, kurioje buvo dėstoma ne tik lotynų, bet ir naujosios kalbos, kaip prancūzų. Šioje kolegijoje buvo dėstoma taip pat istorija, geografija bei teisė. Pijorai konkuravo su jėzuitais ir savo rėmėjų tarpe turėjo didiką Antaną Sapiegą.

Aukštosios mokyklos su savo studentais ir profesoriais viešai reiškėsi miesto gyvenime, nes buvo rengiami vieši moksliniai disputai; procesijos miesto gatvėse, kurių metu būdavo nešamos alegorinės figūros, vaizduojančios miestą, akademiją bei filosofiją, poeziją ir pan. Ignaco Lojolos šimto metų gimimo sukakties metu buvo net figūros, reprezentuojančios mūzas, persikeliančias iš savo tėvynės į Neries krantus. Akademijos studentai ruošdavo ir teatro spektaklius ir juose vaidindavo, kaip buvo priimta visos Europos jėzuitų vedamose kolegijose.

Iš akademinės spaustuvės išėjo daug garsių veikalų, kaip pav. M. Smilgeckio knyga "Logika", spausdinta 1616 m., kuri buvo naudojama kaip vadovėlis ir kitose Europos mokyklose. Lietuvių kalbai itin reikšmingas buvo M. Daukšos "Postilės" išspausdinimas 1599 m. Konstantinas Sirvydas parašė pamokslų rinkinį "Punktai sakymu" bei "Dictionarium trium linguarum" – lotynų-lenkų-lietuvių kalbų žodyną. Albertas Vijukas-Kojalavičius parašė lotynų kalba "Lietuvos istoriją", kurioje jis norėjo patiekti jaunimui žinių iš tėvynės praeities, aprašydamas Lietuvą kaip atskirą valstybę, skirdamas ją nuo Lenkijos, ko nedarė istorikai Dlugošas, nei Strijkowskis.

Vilnius, tapęs universitetiniu miestu, įgijo naujos svarbos rytų Europoje.

Irena T. Tamošaitienė

Šaltiniai: "Lietuvos Universiteas", 1972; "Vilniaus miesto istorja", 1968.

ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILUIUJE. Bokštai pavasario metu.

BRONIUS NAINYS

Inž. Bronius ir Bronė Nainiai.

● Bronius Nainys and his wife, Mrs. Bronė Nainys.

Trumpa biografija

Bronius Nainys (g. 1920 m. lapkričio 15 d. Grikpėdžių kaime, Pašvitinio vals., Šiaulių apskr.), inžinierius. Baigė Linkuvos gimnaziją 1939 m., aspirantu Karo mokyklą 1940 m. ir mechaninę inžineriją VD Universitete 1944. Išeivijoje gilino studijas ir Illinois Institute of Technology, Amerikoje, įgijo magistro laipsnį civilinės inžinerijos srityje. Dirba vyr. inžinieriumi GATX kompanijoje, Chicagoje. Turi užpatentavęs kelis išradimus prekinių vagonų amortizacijos srityje.

Bendruomenėje dirba nuo pat jos įsikūrimo. Darbą pradėjo East Chicago, USA, apylinkėje. Kelis kartus buvo jos valdybos nariu, apylinkės valdybos pirmininku. Vėliau persikėlė į Chicagą ir įstojo , Marquette Parko LB apylinkę. Buvo jos valdybos nariu. East Chicagoje dar buvo lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininku, o Marquette Parke tokio pat komiteto nariu. Vėliau buvo išrinktas į JAV LB Chicagos apygardos valdybą, dar vėliau buvo jos pirmininku.

Būdamas Chicagos apygardos valdyboje, suorganizavo II JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių šokių šventę, kurios metu buvo suktas filmas ir buvo plačiai rodomas Australijoje, Anglijoje ir kitų kraštų lietuvių kolonijose. Daug padėjo lituanistinio švietimo perorganizavimui.

1967-70 metais buvo JAV LB Krašto valdybos pirmininku. Penkių JAV LB tarybų narys, tris kartus buvo išrinktas PLB Seimo atstovu ir dalyvavo Toronte, New Yorke ir Washingtone įvykusiuose PLB seimuose.

Daug rašo į spaudą Bendruomenės, Lietuvos laisvinimo ir lietuvybės išlaikymo klausimais.

Būdamas JAV LB Krašto valdybos pirmininku atliko daug darbų. Suorganizavo informacijos anglų kalba tiekimą amerikiečiams. Informacija lietė lietuvių išeivijos ir pavergtos Lietuvos reikalus ir mūsų laisvės bylai davė daug naudos. Reikšmingiausiu savo darbu laiko suorganizavimą pirmojo Amerikos ir Kanados lietuvių mokslininkų suvažiavio, kuriame dalyvavo Amerikos ir Kanados mokslo institucijose (daugiausia universitetuose) dirbą jaunesnės kartos lietuviai mokslininkai. Šiuo suvažiavimu buvo padaryta pradžia mokslininkų suartėjimui su Lietuvių Bendruomene.

Dirbdamas Bendruomenėje Nainys dalyvavo daugelyje įvairių komitetų, komisijų, atliekančių įvairius didesnius ir mažesnius darbus. Paskutinis darbas — skirtas Pasaulie Lietuvių Jaunimo Kongresui. B. Nainio vadovaujamas komitetas Chicagos apygardoje surinko 26 tūkstančius dolerių kongreso darbams finansuoti. Atliko leidėjo ir techniško organizatoriaus pareigas leidžiant "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania," A Report for 1971 ir A Report for 1972.

Žmona, Bronė Vilcinaitė - Nainienė, gimusi Lygumuose, Šiaulių apskrityje. Gimnaziją baigė Tuebingene, Vokietijoje. Tuebingeno universitete studijavo filosofiją.. Skautė

Dukterys Laima ir Rūta abi yra baigusios pradžios ir aukštesniąsias lituanistines mokyklas Chicagoje, gražiai kalba, skaito ir rašo lietuviškai, lietuviškoje veikloje dalyvauja veikdamos — Laima ateitininkuose, Rūta — skautijoje.

Laima Nainytė - Garbonkienė dabar studijuoja teisę. Veikli ateitininkė, buvusi lituanistinės mokyklos mokytoja, dabar pakviesta dėstyti Pedagoginiame Lituanistikos Institute Chicagoje. Daugkartinė vadovė Dainavos stovykloje, buvusi studentų ateitininkų Chicagos skyriaus pirmininkė, II-jo Pas. Lietuvių Jaunimo Kongreso komiteto narė, Kent Universitete studijų dienų vakarinių programų organizatorė ir vadovė, Vidurinių Vakarų apygardoje išrinkta Jaunimo Kongreso atstove.

Grandinėlės koncerto posėdis 1972 m. Nainių namuose. Koncertą rengė Lietuvių Fondas. Nuotraukoje: komiteto narys dr. F. Kaunas, L. Sagys, B. Nainys.

● B. Nainys and "Grandinėlė" director L. Sagys (center) conferring with Dr. F. Kaunas on concert presentations (1972).

Nainių šeima (prieš 8 metus).

● Nainys and family (8 years ago).

Foto V. Noreika

Bronius Nainys ir Illinois senatorius Ralph T. Smith.

● Bronius Nainys and Ralph T. Smith, Senator of Illinois.

Broniaus Nainio šeima prieš šešetą metų — dukterys Laima ir Rūta, žmona Bronė.

● B. Nainys with wife Bronė (r.) and both daughters.

Rūta Nainytė — aktyvi skautė. Nuolatinė vadovė stovyklose, laužų organizatorė ir vedėja. Šiais metais jubiliejinėje stovykloje, seserijos pastovyklėje, buvo vakarinių programų vadovė ir ėjo komendantės pareigas. University of Illinois studijuoja farmaciją.

LIETUVIO PAREIGA

Lietuvos Atstovo JAV-se, J. Kajecko, sveikinimo žodžio, pasakyto š. m. rugpiūčio 31 d. PLB-nės IV Seimo atidaryme, Washington, D. C. Statler Hilton viešbutyje, ištraukos:

Gerbiamieji Seimo Atstovai ir Svečiai,
Man tenka maloni pareiga pasveikinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atstovus, susirinkusius į Washingtoną aptarti savo veiklos gairių...

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tikslai nusakyti Lietuvių Chartoje. Juos galima būtų suvesti į vieną pagrindinį siekimą: išlaikyti lietuvių tautos gyvsatingumą, išsaugoti ir ugdyti jos dvasinę kultūrą bei dėti pastangų, kad Lietuva atgautų laisvę ir nepriklausomybę... Tautos gyvastingumo problema yra ypatingai svarbi. Šioji problema yra taip pat ir jūsų rūpesčių objektas. Tautos atsparumo laidas yra jos kultūra. "Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlaikymo būtinoji sąlyga", skelbia Lietuvių Charta.

Deja, su širdgėla turime konstatuoti, kad šiandieną ta būtinoji sąlyga yra neįvykdoma dėl Sovietų Sąjungos okupacijos. Tad, dėl to mes, norėdami išlaikyti savąją kultūrą, — turime kovoti, kad būtų atstatyta Lietuvos nepriklausomybė.

...Prisiminkime Lietuvių Chartos žodžius: "Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą. Apreikšdama tautos genijų, tautinė kultūra įneša savaimingą indėlį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus. Kiekvieno lietuvio pareiga sudaryti sąlygas tautinei kultūrai."

Šiuo požiūriu tenka pasidžiaugti, kad laisvojo pasaulio lietuviai yra daug padarę ir gražiai pasireiškę... Ir juo daugiau mūsų menininkai, rašytojai, mokslininkai bei įvairių sričių specialistai iškils į pasaulines viršūnes, juo labiau juos galės sekti priaugančioji karta, tuo būdu laiduodama lietuvių gyvastingumo tąstinumą laisvajame pasaulyje. ..

Aš linkiu IV-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga sėkmingai tęsti jūsų darbą Lietuvių Chartoje nustatytomis gairėmis.

Seimo delegatų priėmimas Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone. P. p. Kajeckams įteikiama PLB valdybos dovana. Iš kairės: p. p. Kajeckai, Lenkauskienė, p. p. Barzdukai.

● 4th World Lith. Community Convention delegates at a reception at the Lithuanian Legation in Washington, D.C.

4-jame Pasaulio Lietuvių Seime. A. Mičiūdas, dr. Damušis (seimo prez. pirm.), inž. Venckus. Kalba M. Lenkauskienė.

● Presidium Chairman Dr Damušis with Latin American members during World Lith. Community Convention in Washington, D.C.

..Inž. B. Nainys, tuo metu JAV LB Krašto valdybos pirm., pokalbyje su sen. Kennedy; kairėj kun. I. Urbonas.

● B. Nainys, former Board Chairman of Lithuanian Community of USA, in consultation with Senator Kennedy. Rev. I. Urbonas at left.

PLB valdybos pirmininkas Nainys tariasi su Brazilijos lietuvių IV PLB seimo atstovais.

● World Lithuanian Community's Board Chairman, Bronius Nainys, confers with Brazilian delegates to 4th L.C. World Convention.

LIETUVYBĖ – KELIAS Į LIETUVĄ

Mintys IV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga

Reikia sutikti su mintimi, kad Lietuvių Bendruomenė atsirado kartu su lietuvių tauta. Tad ir išnykti ji galės kartu su paskutiniu lietuviu. Bendruomeninį darbą taip pat dirba kiekviena lietuvių organizacija, kiek ji buria krūvon lietuvius, kiek ji rūpinasi tautiniais jų reikalais. Tačiau toks būrimas ir toks darbas tebėra dalinis. To nepakanka. Todėl po ilgesnių pastangų buvo prieita prie organizuotos Lietuvių Bendruomenės.

Vliko pirm. M. Krupavičius į Bendruomenės reikalą pažiūrėjo palyginimu: "Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai cementu sujungtos plytos sudaro patvarų pastatą."

Antanas Maceina į lietuvių išeivijos uždavinius pažiūrėjo platesniu žvilgsniu: "Dabartinė laisvinimo kova yra žymiai platesnė, negu tik politinis svetimųjų informavimas arba politinis

Seimo atstovai ir svečiai Lietuvos Pasiuntinybės priėmime.

● Delegates and guests of the 4th W. L. C. C. at the Lith. Legation in Washington, D.C.

PLB seime kalba prel. J. Balkūnas. Stovi buv. PLB valdybos pirm. S. Barzdukas.

● Monsignor J Balkūnas of New York has the floor at the 4th World Lith. Community Convention in Washington, D.C.

minčių brandinimas tarp mūsų pačių. Šiandien mums reikia ne tik išvaduoti kraštą, bet ir išgelbėti save pačius. Tėvynę niokoja bolševikinė dvasia, mus gadina tremties dvasia. Juk jeigu mūsų tremtiniai suskurs idėjiškai, paliegs morališkai — žlugs tautiškai. Jeigu pradės rūpintis tik savimi, pamiršdami jog yra kenčiančios tautos nariai, — mes veltui būsime palikę kraštą ir ieškoję prieglaudos svetur... Reikia ugdyti mumyse naują tremties sąmonę ir naują jos pergyvenimą, nes arba mes pasijusime esą keleiviai bei svetimšaliai, arba išnyksime, kaip prieš mus išnyko jau ne viena emigracija."

Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Pasaulio Lietuvių Bendruomenei turi rūpėti bendrieji lietuvių reikalai: "Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ryžtamasi suburti visus laisvuosius lietuvus, siekiančius išlaikyti ir ugdyti savo tautybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas ir nepalaužiamą valią rūpintis laisvosios Lietuvos atkūrimu. Vadinas, čia pirmoj vietoj tur rūpėti ne specifiški, grupiniai reikalai, bet visiems lietuviams bendras tikslas — lietuvybė, Lietuvos laisvė." (Dr. Pranas Skardžius).

P. p. Kajeckai ir Alf. Mikulskis, Čiurlionio ansamblio dirig., bankete.

● J. Kajeckas, Lithuania's Minister at Washington, D. C., and his wife at the 4th W.L.C. Convention banquet , with concert director Alf. Mikulskis

Bendruomenės vardu šiandien jau atliekama daug ir didelių darbų. Jie guodžia ir žadina lietuviškosios mūsų ateities viltis. Jie įprasmina tautinį mūsų gyvenimą svetur. Lietuvybė yra mūsų pačių tautinė gyvybė, todėl ir telkiamės krūvon bendromis pastangomis ja rūpintis — saugoti, globoti, ugdyti. Lietuvybė yra taip pat mūsų kelias į Lietuvą.

Seimo proga taip pat žvelgiame į tą kelią, kuriuo mūsų bendruomenė eina. Ar jis pasirinktas geras? Gal jame yra kliūčių, kurias reikėtų šalinti, gal yra duobių, kurias reikėtų užlyginti? Tai rūpi mums, tai rūpėjo ir prieš mus bendruomeninį darbą dirbusiems. Tautinio mūsų darbo keliai niekad nebuvo lygūs. (Iš PLB valdybos leidinio, 1973.).

Prie registracijos stalo. Iš kairės: T. Mickus, Z. Vaitužis, A. Bačkaitienė, J. Miciutaitė.

● Registration of delegates to the 4th W.L.C. Convention in Washington, D.C. (Aug. 30 — Sept. 2, 1973).

Tarp simpoziumų...

● Between the sessions of the 4th W. L. C. Convention.

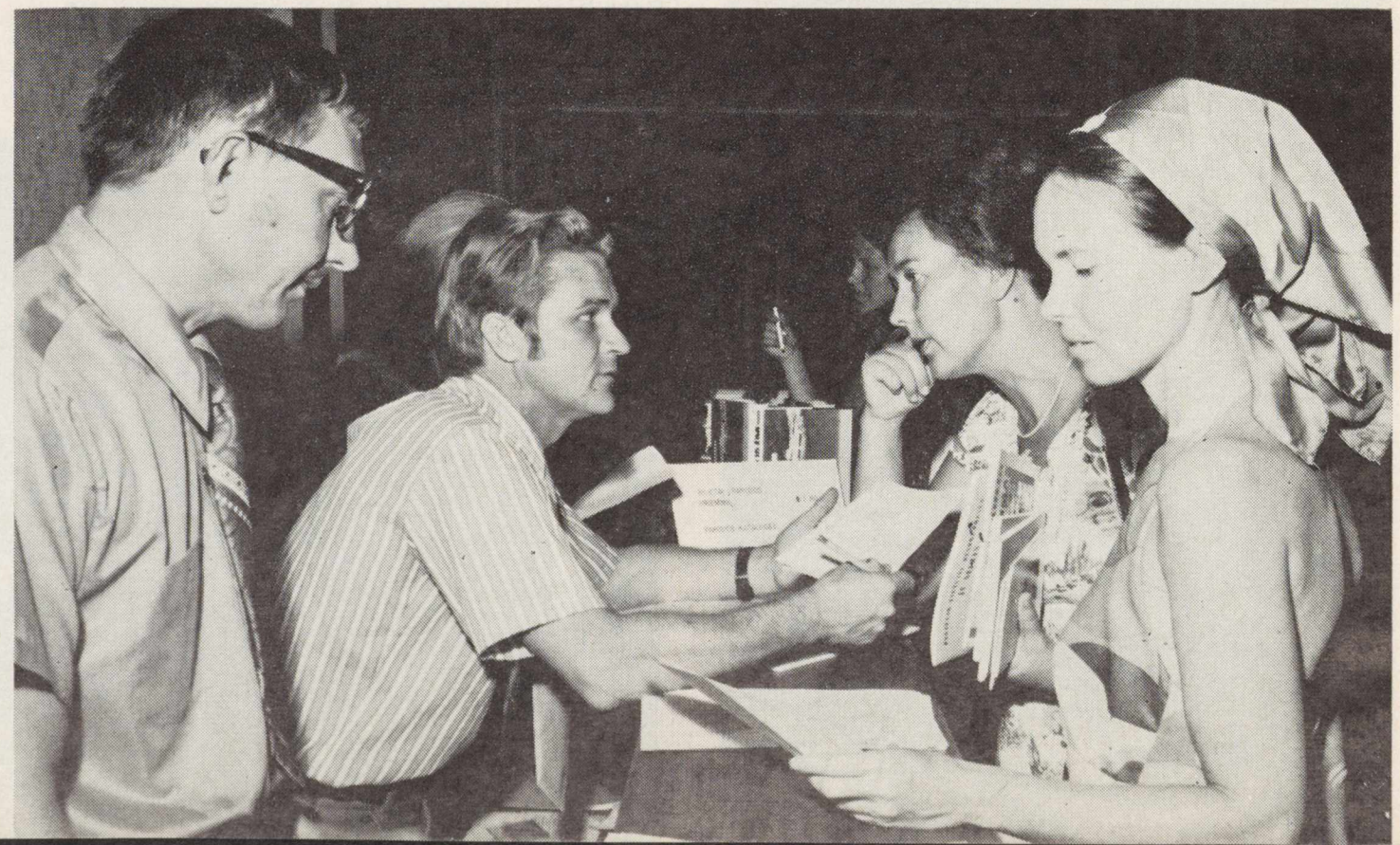

Karolė Pažėraitė

SAULĖS VARTAI

Fragmentas iš ruošiamos spaudai knygos "Tropikų malda"

Paskutinio svečio, nusileidžiančio iš penktojo aukšto žemyn, žingsniai tebeskardėjo akmeniniuose laiptuose. Ir pro atdarą langą ataidėjo besiskirstančiųjų svečių atsisveikinimo žodžiai: *Buenos noches, Asta manana.*

Jonas Rimša jautėsi kiek nuvargęs. Bet ir patenkintas. Tokios tradicinės popietės jo bute buvo jam tikra atgaiva. Stipri kvapni boliviška kava atveria lūpas draugiškam pasikalbėjimui. Politikai nustato, kada vėl bus, dažna Bolivijoje, revoliucija ir kokią valdžią sukilusieji padiktuos. Rašytojai nagrinėja naujai pasirodžiusią knygą, o tapytojai kiek pasiginčyja apie meno sroves, aptardami meno parodų reikalus, pareikšdami nuomonę apie vieno ar kito dailininko paveikslus. Pats šeimininkas mažiausiai kalba, bet jaučiasi esąs tos intelektualinio ir meninio elito sueigos centras.

Jis žvilgterėjo į tuščius staliukus ir šyptelėjo. Kaip gera, kad nereikia rūpintis indų plovimu... Kiekvieną kartą svečiai atstato tvarką. Šeimininkui belieka išsitiesti sofoje...

Tylus beldimas į duris.

— Urpila! Ar tai tu čia taip netikėtai? Kodėl nedalyvavai mūsų popietėje? — sutiko Rimša šios šalies dukrą, jauną merginą, juoda ilga vakarine suknele.

Viešnia apkabino dailininką, savo rausvomis lūpomis palietusi jo žandą. Tai atliko, lyg kokį ceremonialą, po kurio atvertė aukštyn savo galvą, juodom kasom vainikuotą. Ir šyptelėjo melancholijos sklidina šypsena.

— Nelaukei manęs?

— Laukiau, žinoma, laukiau. Bet nesitikėjau šiandie tave pamatyti, miela Urpila. Gerai, kad atėjai, nes ryt manęs nerastum.

— Ar vėl ketini drumsti ramybę tam žilagalviui Illimani? — kiek pagyvėjo mergina.

— Įspėjai, mano paukštele... Jau asiliukas manęs laukia nekantraudamas.

— Ar tas pats bailus tinginys, kuris, pavojingame posūkyje viršum prarajos sustoja ir svarsto, ar negeriau būtų, nuvertus nuo kukšteros jojiką, grįžti į savo būstinę?

Rimša nusijuokė.

— —Tas pats, mieloji. Tu apie jį blogos nuomonės. O jis — mano ištikimas tarnas. Be klastos, tikrai be klastos. Nebijok, jis manęs nenuvers prarajon. Aš juo pasitikiu. O nepasitikiu klastingu vabzdžiu. Juk mano tautietis žurnalistas Matas Šalčius šiame krašte mirė nuo maliarijos vabzdžio įkandimo. Įsidėmetini jo žodžiai, tarti pavėluotai atvykusiam daktarui: "Kovojau Afrikoje su liūtais, Indijoje dalyvavau dramblių medžioklėje, Brazilijoje kovojau su onsomis, ir išlikau gyvas. O dabar mirštu nuo vabzdžio įkandimo."

— Nekalbėkim apie mirtį, — pasipurtė mergina.

— Taip, — nekalbėkim apie mirtį, nes gyvenimas toks įdomus, toks spalvingas... — nušvito Rimša, apkabindamas merginą ir privesdamas ją prie lango.

Pro atskleistą užuolaidą juodu pažvelgė į kuprojantį Illimani kalną, padengtą amžinu sniegu, dienos metu spindintį sidabru su melsvais atšešėliais, saulei leidžiantis vaivorykštės spalvomis pasipuošusį. O šiuo metu mėlynu šydu padengtą, savo didybėje susikaupusį.

— Kaip staigiai nusileidžia naktis tropikuose, — atsiduso Rimša. — Jau nebeįžiūriu tavo bruožų, brangioji Urpila. Tad lai stojasi šviesa!

Viešnia net užsimerkė nuo šviesos gausumo, sužibus visoms elektros lempoms sietyne. Ji atsilošė minkštasuolo atkaltėn. Jis atsisėdo šalimais.

—Apie ką tu dabar galvoji? — susidomėjo viešnia, žvelgdama į susimąsčiusį vyriškio veidą.

— Bolivijos ir mano tėvynės Lietuvos gamtovaizdžiai labai skirtingi. Tačau, baigiantis dienai, juos apgaubia tas pats melancholiškai mistiškas šydas...

— Tau vis vaidenasi tavo tolima tėvynė, — nepatenkintu balsu pareiškė mergina. — Juk eu esi Bolivijos pilietis, ir tai ne paprastas, o garbės pilietis. Tu esi bolivietis. Tu čia radai, ko ieškojai. Tik čia tavo talentas išsiskleidė gražiausiomis varsomis... Užmiršk, kas buvai, tegalvok, kas esi... Bet ką aš matau? — ūmai susidomėjo uždengtu drobe molbertu. — Ar vėl naują kūrinį dovanoji mums ir savo naujajai tėvynei?

— Taip, atiduodu Bolivijai, kas jai priklauso, — šyptelėjo dailininkas.

— Ar galiu pažvelgti? — merginos balsas susijaudinęs.

Rimša nukėlė drobę, triumfuojančiu žvilgsniu stebėdamas savo draugę.

— Kas čia per šventė? — beveik sušuko mergina.

— Tai Saulės Vartai.

— Puerta del Sol.. — sušnabždėjo Urpila. — Ar tai tie patys vartai, kuriuos archeologai iškasė prie Titicaca ežero?

— Taip, tie patys, — patvirtino dailininkas, džiaugdamasis viešnios susijaudinimu stebint jo naujausią paveikslą.

— Kaip matai, prie Saulės Vartų tavo prabočiai meldžiasi Saulės dievui. Šie vartai archeologų apskaičiavimu, turėtų būti 2-3-jų tūkstančių metų senumo.

— Aš nerandu žodžių, maestro... Tie kilnūs besimeldžiančiųjų veidai ir mistiška nuotaika paveiksle verčia ir mane melstis saulės dievui, kurio aš nepažįstu. Nors, tiesą sakant, man artimesnė žemės deivė Pačamama.

— Ir man ji nesvetima, — šyptelėjo melsvomis akimis dailininkas.

— Bet ir tavo aimarai šiame paveiksle, nors garbina saulę, bet lenkiasi žemei, daugiau pagarbos reikšdami savo maitintojai Pačamamai... Kaip bebūtų, tavo paveikslai, šis ir kiti, kiekvieną kartą mane pakelia, įkvėpdami kilniausių minčių. Grįžusi namo, tikriausiai sukursiu naują eilėraštį saulės dievo ar žemės deivės garbei... Tu gal užmiršai, bet aš gerai prisimenu Argentinos meno kritiko Alejandro de Isusi žodžius, tartus tavo paveikslų parodos metu, apibūdindamas tavo kūrybą. Štai tie auksiniai žodžiai: "Rimšos kūryba skaisti ir gryna, kaip Viešpaties Tarnas. Garbinga, kaip indėno duona... Žiūrėkite, klausykite: anuo šlaitu leidžiasi, melsdamiesi, aimarai. Eina melsdamiesi be žodžių. Tai Rimšos vaikai, keliaujantieji vieškeliu į garbę."

Rimša, klausydamas Urpilos iškilmingo tono, lyg deklamuojant eilėraštį, nusijuokė tyliu minkštu juoku.

— Na, ir tavo atmintis... Žodis žodin pakartojai kritiko kalbą.

— Tai todėl, kad man tavo kūryba prie širdies.

— Tik kūryba?

— Tu žinai... — viliokiškai nutęsė mergina, ir kažką pradėjo niūniuoti. — — —

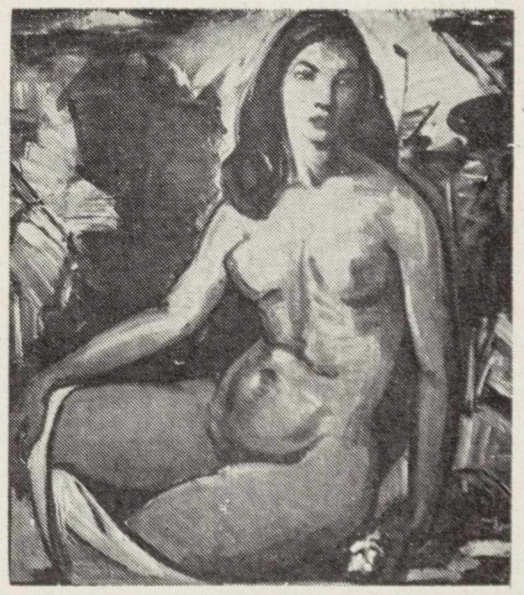

J. Rimša **Bolivietė.**

M. Makrickas

B. GRINEVIČIUS

— Pavėlavot, — liūdnai skėsterėjo rankomis Tinkorius. — Jei būčiau žinojęs, kad ateisite, tai būčiau jum palikęs.

— Kad neapsižiūrėjau... — atsiduso Pultinevičius. — Sėdau vakarieniaut — čiupt, čiupt, ugi nėr. Ar jau visai nelikę?

— Yr tiktai nuo vakar. Neįkąsite. Parduosiu kam jaunesniam, o jūs užbėkite dabar tiesiog pas Grinevičių, jau bus išėmęs.

— O per kur tenaitės pas jį?

— Iš kiemo, pro slyvas. Alyvos, o už jų durys. Jeigu užsikabinęs iš vidaus, tai pabelskit — kartais nakčiai užsikabina.

Bernardas Grinevičius, tai tas pats, kur tada pas Tinkorių pirko 5 svarus lietuviškų riešutų, o gavo 6 su magaryčiomis. Savo ūgiu, judesiais, skoniu bei galvosena jis priminė senovės Lietuvos girių meškiną. Buvo kresnas, galingų pečių, iš kurių tarpo atrodė dar tik pradedanti dygti galva, iš erdvios, kaip kubilas, krūtinės. Savo trumpomis, šleivomis kojomis vaikščiodavo pamažėl, bet taip, kad visi, net Skvireltauno centrinėse gatvėse per prieškalėdžio spūstį, jam traukdavosi iš kelio. Už vis labiau mėgo riešutus ir medų. Minčių savo galvoje neturėjo daug, bet tų, kurias turėjo, nebūtum išmušęs nė su vėzdu.

Už kvepiančio alyvų krūmo Pultinevičius rado duris, vasarines, su parūdijusiu sietuku, ir pabeldė stakton. Praėjo visa valandžiukė, kol gilumoj pasigirdo žingsnių čiukšėjimas ir nepatenkintas urzgesys:

— Patrauk, patrauk. Neužkabintos. Patrauk, ir įeisi.

— Nežinojau, — pasiteisino Pultinevičius, darydamas taip, kaip buvo lieptas. — Sako, kad jūs, Grinevyčia, nakčiai užsikabinate.

— A, tai jūs šičia, Pultinevyčėli? — atkuto meškinas. — Eikšekit, eikšekit! Naja, teisybė, nakčiai imu ir užsikabinu. Ko lauksi neužsikabinęs? Bet dabar tai dar ne naktis. Lyg ir būt peranksti, kaip tas sakė...

Viduje buvo karšta, kaip pekloje, ir Grinevičius nuolat alkūne šluostėsi prakaitą. Nuo lubų kabančios apdulkėjusios lemputės šviesoje dūlavo tamsi pečiaus anga, iš kurios dar tik ką buvo pabaigta traukti juodos duonos kepalėliai, surikiuoti eilėmis ant ilgo lentinio stalo. Pas pečių tebestovėjo į seną atremta eglinė šatra.

— Tai gerai, kad dabartės atėjote, Pultinevyčia! Kaip tik ant šviežios. Taip norisi pasišnekėti su žmogum iš savo krašto. Va, jum kėdutė.

B. Grinevičius baltos prikyštės kampu nudulkino miltus nuo taburetės ir pastatė ją prie neužimto stalo kampo, po to, pasisiekęs artimiausią kepalėlį, savo milžiniškais delnas guviai perlaužė jį per pusę. Pakvipo šiltas, dar garuojąs minkštimas. Vieną pusę jis padėjo ant stalo, kitą padavė Pultinevičiui.

— Karštas, kaip tik gali išlaikyt, — linksmai tarė šis, dešiniąja ranka žegnodamasis.

— Senai valgėte tokios.

— Tai nuo tada, kai iš namų...

Šeimininkas atidarė kampe seną, antruoju šatros galu nuolat subraižomą šaldytuvą, iš kurio išėmė pusę galiono pieno ir puodynę kaimiško, susicukravusio medaus. Padėjęs visa tai ant stalo, iš po jo ištraukė dvi stiklinaites nuo marmelado pienui gerti.

— Medų aš su peiliu, o jum, va, šaukštas.

— Kaip prie šitokio, tai ir reik peilio. Turiu lenktinį, ačiū.

Juodu ėmė tylomis darbuotis. Pultinevičiui, dar nespėjusiam pavakarieniauti, tai taip tiko, kad jis iškart užmiršo viską. Net tai, kad jiedu čia yra Skvireltaune. Ne, jie sėdėjo Užplyniuose. Ar gal kartais Pajevonyje per šv. Joną. Arba Gražiškiuose per šv. Vincentą. Grinevičius prašneko tik perlaužęs ir padalinęs po antrą:

— Jūs šičia Skireltaune tik viens iš mūs krašto.

Pultinevičius linktelėjo.

— Šita puse dantų dar galiu kramtyt visai gerai, bet ana puse, tai jau negaliu visai gerai kramtyt.

Pultinevičius linktelėjo.

— Amerikonai rusam lietuvį jūrininką atidavė.

— Tegu juos...

Abudu nusispiovė po keiksmo ant aslos, baltai, nuo pieno.

— Tinkorius ūžia, kad nepaspėju kept, kiek jam reik į krautuvę.

— Man šįvakar irgi nebeteko, užtai atsiuntė čia pas jus.

— Bet aš viens negaliu paspėt. Ir jau senas.

— Paimkit žmogų.

— Lengva pasakyt... Kiek dabartės žmogus kainuoja?

— Teisybė.

— Bet jūs, Pultinevyčia, to medaus, tai tiktai kaip kokių vaistų. Tepkitės storai, va, šitiek, kaip aš.

— Je, aš tepuosi, ačiū. O kaip jūs, Grinevyčia, šito amato išmokote?

— Matilda išmokė.

— Matilda?

— Matilda.

Grinevičius trumpai valandėlei sustabdė ranką pusiaukelėje tarp burnos ir stalo. Jo akys, nukreiptos į šalį, sustingo. Atsiminimai, matyt, taip suošė ir subangavo tolumoje, kad jis, vėl pradėjęs valgyti, kurį laiką kramtė ir rijo tylomis, o kai pradėjo šnekėti, jo lėta kalba skambėjo dusliai, lyg iš už sienos.

— Je, Matilda mane išmokė duonas kept... "Ar tai tam, girdi, aš už tokio meškino ėjau, kad pati duonas turėčiau kept?" Man viską parodė, tai paskui jau, būdavo, pats ir maišau, ir minkau, ir pečių kūrenu, ir kepalus darau, ir iš pečiaus imu. Net lakštus skindavau, prieš saulę džiovindavau, kad būtų užtektinai per žiemą. Ar tau rugiapiūtė, ar durpkasis, jeigu, būdavo, vaikas atbėgęs pasakys, kad po skrandom jau iškilo, tai metu dalgę arba užduriamą kastuvėlį ir risčia namo kurt pečiaus. Taip jai pačiai, vargšelei, niekad nė nereikėjo. Tik, būdavo, eidama gult peržegnos kubilą, padarys ant tešlos kryželį, apklostys skrandomis, ir viskas. Užkasė ją pagiry, visai net nė ne kapinėse.

— Kas duos Sibire kapines...

— Vaikus, tai dar neva kapinėse, Bernadą ir Vytą. Ukrainiečiai palaidojo, katalikai. Jiedu sėdėjo su ukrainiečiais. O mergaitę, Birutę, tai, sako, į upę įmetė, ir tiek. Žuvim. Upė, sako, tenaitės bėgo tokia didelė.

Pultinevičius atsiduso ir nusišluostė burną. Ką galėjo sakyti? Apie savo paties šeimą jis nežinojo net nė tiek. Bet Grinevičius neatrodė nė laukęs kokios nors paguodos ar užuojautos.

— Dar gersite?

— Ne, ačiū, daugiau jau negaliu.

— Tai padėsiu atgal į šaldytuvą. Imkite dar medaus, vieno, užsigardžiuokit. Va, šitaip...

— Pasakojot sykį, kaip jus iš namų paėmė, bet dabar jau gerai neatsimenu. Su arkliais?

— Su arkliais, penktadienį vakare. Visą savaitę dangus su žeme maišėsi, o penktadienį nuo piet aptilo, pasidarė ramu, tai mes parėjom iš duobės išsivirt valgyt. Vakarieniaujam, — dar nebuvo gerai nė sutemę, — žiūriu, ateina ežia iš paupio keturi vokiečiai. Trys kruvini, su popieriniais cedeliais siūlu pririštais ant krūtinių, o ketvirtas sanitaras. "Davai," girdi. "ferd!" Tai tuos sužeistus nuvežtie į ligoninę: parodė keliu pas Kilikevičienę. O arklius mato sode, neišsimeluosi. Sakau Vytui: "Vytai, pakinkyk, nuvešiu." O jis, girdi, nieko, pakinkęs nuvešiu aš pats. Ar tu durnas, — sakau — jaunas, paims į kareiviją. Nuvešiu aš, sakau, netoli, pas Kilikevičienę, tuoj būsiu namie... Taip aš jiems tada ir pasakiau: "Tuoj būsiu namie..."

— O būtumėt leidę Vytą...

— Je, Dievas norėjo vargšą išgelbėtie, bet aš nedaviau.

— Būt čia pabaigęs savo mokslus...

— Nešnekėkit, Pultinevyčia, — kai imu galvot, tai paskui negaliu užmigt visą naktį. O jeigu užmiegu, tai sapnuoju.

— Dar vis sapnuojat? Aš tai jau retai.

— Sapnuoju, sapnuoju. Ir žinote... Ar me-

daus jau tikrai daugiau nenorit? Gerai... O, žinote, anksčiau, dar iš pat pradžių, tai buvo smagu sapnuot – ėmei ir pasimatei, kaip su gyvais. Tyčia, būdavo, laukiu nakties, žinau, kad vėl būsiu namie. O dabar jau ne. Beveik net bijausi. Čia mane vejasi, gaudo, čia slapstausi, drebu, o žinau, kad vistiek nepabėgsiu. Pabundu nė gyvas, nė miręs.

– Ir man taip būdavo, bet dabar praėjo.

Grinevičius atsirūgo ir pasislinko arčiau.

– Pultinevyčia, jūs iš mūs krašto žmogus... Pasakykt man vieną dalyką...

– Na, na?

–Žinojot Matildos tėviškę?

– Žinojau. Už Gražiškių ant kalno. Pažinojau Motiejų.

– Je, Motiejus gyveno ant daikto. Ar buvot kada stuboj?

– Ne, tik ant kiemo.

– Seklyčia į rytus, gale du langai, linkui Gražiškių. Jūs dar atsimenate tas vietas?

– Nugi kaip – kalnas, paskui duburys, pievos ir pievos iki Gražiškių. Gražiškiai vėl ant kalno.

Matildos tėviškė ant vieno kalno, o Gražiškiai ant kito. Kai įeini į seklyčią, ypač vasaros laike, kai saulė, tai pradžioj nieko kito ir nematai, kaip tik Gražiškius, mėlynuojančius už tų langų. Seklyčioj vėsu, prietamsė, o tenaitės Gražiškiai kepa prieš saulę ant kalno, net padūmavę!

– Hm, hm...

– Įėjęs tik tiek ir pagalvoji – va, Gražiškiai.

– Hm, hm...

– Tai dabartės jūs man pasakykit... Kaip manote, ar Matilda tada, kai manęs jau nebuvo, o ji dar neišvežta, ar Matilda dar tuo laiku kada įėjo ten į seklyčią?

– Ką aš galiu žinotie?

– Bet kaip jum atrodo? Matė ji dar bent sykį Gražiškius už langų?

– Kaip sakiau – ką aš galiu žinotie. Aš tenaitės nebuvau.

– O kas galėtų žinot?

– Kas nors iš likusių Lietuvoj. Giminės ar kaimynai. Parašykit laišką ir paklauskit.

– Kad visi mano giminės išnaikinti, ir jos išnaiknti. Kaimynai išvežti, nežinau, grįžo kas nors gyvas, ar ne, o jeigu sugrįžo, tai nežinia, kur, užtai, kad atgal namo neleidžia. Bet jūs, Pultinevyčia, esate žmogus su protu ir teisingas – imkit, pagalvokit ir pasakykit – ar, jūs nuomone, ji dar galėjo bent sykį tenais būtie, ar ne? Pasakykit teisingai, kaip jum atrodo?

Grinevičius iš susijaudinimo net pakilo ir, atsirėmęs rankomis stalo, palinko Pultinevičiui beveik prie veido. Šis pažiūrėjo jam į akis, atsiduso ir ištarė ramiai, palengva:

– Man taip atrodo, Grinevyčia, kad greičiausiai buvo. Per šv. Vincentą arba per šv. Mykolą.

– Jum tikrai taip atrodo?

– Man tikrai taip atrodo.

Grinevičius leptelėjo atgal ant kėdutės iš palengvėjimo ir nusišluostė prakaitą.

– Dieve jum atlygink, Pultinevyčia, koks jūs geras žmogus. Man dabar, va, iškart geriau!

– Hm.

– Vis galvojau ir galvojau. Rodos, niekis, o neišeina iš galvos, nors tu ką. O dabartės, kaip jūs man šitaip pasakėte, tai išsyk ir perėjo. Žinoma, kad galėjo būtie – kodėl ne? Motiejus dar buvo namie iki kito rudenio

– Aišku. Bet man reiks namo. Tai labai ačiū už vakarienę, ir dar noriu kepaliuką nusipirkt pusryčiam ir neštis.

– Išsirinkit, kur geriau patinka.

Pultinevičius padėjo ant stalo pingus, bet Grinevičius juos jam įbruko atgal į kišenę.

– Labai ačiū, kad atėjote ir kad taip gražiai pašnekėjot. Ateikit ir vėl. Jūs čia vienas iš mūs krašto. Su kuo geriau pasišnekėsi?

– Gerai, gerai, užeisiu, kai tik pasitaikys proga.

Tačiau proga pasitaikė tik daug vėliau, jau kitą pavasarį.

Tokiame nusistovėjusiame ir vienodame gyvenime, kaip Pultinevičiaus, pakanka kokio nors netikėto įvykio ar didesnės permainos, kad suvirpėtų ir ilgam sunerimtų visas jo paviršius, kaip ramios, lygios kūdros, įmetus į ją akmenį. Laikotarpyje, kuris sekė čia aprašytą apsilankymą Bernardo Grinevičiaus kepykloje, tokių įvykių pasitaikė ne vienas ir ne du. Nenuostabu, kad jis visai užmiršo savo pažadą vėl apsilankyti. Ypač, kad ir duonos pas Tinkorių nepritrūkdavo. Kai Pultinevičius po tiek laiko vėl atidarė tinklines dureles už alyvų krūmo, jis atėjo ne svečiuotis, o su reikalu.

Vienas iš tų minėtų įvykių, pavariusių ratilus per visą Pultinevičiaus tuokartinę buitį, nunešė jį patį net į Čikagą, negražų ir nešvarų miestą netoli Kanados sienos. Jam ten esant, sekmadienį po sumos prie Pultinevičiaus priėjo neblogai apsidaręs vyriškis su languotomis kelnėmis ir tokia pat barzda, įsikandęs taip vadinamą "spiaudomąjį" cigarą, ir mandagiai pasiteiravo, be nebūsiąs jis kartais iš Skvireltauno. Gavęs teigiamą atsakymą, žmogėnas išsiėmė iš užančio laišką ir paklausė, be negyvenąs pas juos toksai Bernardas "Girinevičius"? Tuojaus gavęs ir antrą teigiamą atsakymą, jis atkišo laišką Pultinevičiui ir paprašė įteikti savomis rankomis adresatui.

– Rašėme jau kelis sykius, bet neatsiliepia. Gal kartais žūva pašte. Ką beveikę, turime mėginti šitaip.

Tai šiuo reikalu jis tada vėl užtamsino B. Grinevičiaus tarpdurį. Pastarasis, jį išvydęs, apsidžiaugė nemažiau, kaip aną kartą. Jo nuotaikos nesudrumstė nei atvežtasis laiškas, kurį Grinevičius nė neatplėšęs energingai išmetė į kartoninę dėžę su šiukšlėmis.

Duona dar tebekep.ė.

– Už bertainio išimsiu, o tuo tarpu sėskit, pašnekėsime.

Grinevičius atrodė šiek tiek susibaigęs: sulysęs, su ašarotomis, paraudusiais vokais akimis. Jie pradėjo kalbėti apie šį bei tą, paskui atėjo laikas imti, ir juodu vėl sunaikino po porą kepaliukų šviežios su pienu ir medumi. Po to vėl koja už kojos vilkosi pašnekesys, visai ne toks gyvas ir įdomus, kaip aną kartą, o nuobodus ir besikartojąs. Buvo aišku, kad Grinevičius kalbėdamas galvoja visai ką kitą, ir kad jis geiste geidžia apie tą kitą pašnekėti, bet nesiryžta ar nedrįsta, o Pultinevičius niekaip negali jo iš savo pusės paakinti, nežinodamas, kas tas "kitas" yra. Galiausiai jis ėmė žiovauti, padėkojo už vaišes ir pakilo. Tik tada Grinevičius, taip pat jau atsistojęs, žiūrėdamas į šalį, suburbėjo keistu, pasikeitusiu balsu:

– Žinot, ką, Pultinevyčia, aš ketinu važiuoti į Lietuvą.

Tai pastarąjį taip nustebino ir sudomino, kad jis vėl atsisėdo. Šeimininkas, dar vis nežiūrėdamas į akis, pasekė jo pavyzdžiu.

– Tai kaip čia dabartės, argi suvisam?

– Ne, ne, tiktai į svečius.

– Į svečius? Pas ką? – vėl nustebo Pultinevičius. – Nežinojau, kad dar yra likę jūs giminių.

– Ne, nėra likę, išnaikino visus.

– Tai kaipgi? Mudviem su jumi jeigu į svečius, tai tik pas Abraomą, nes Lietuvoj daugiau nėr pas ką.

– Aš tik taip sakau, kad į svečius. Reiškia, laikinai. Noriu tiktai dar sykį pamatyt Lietuvą.

– Daug jum jos parodys! O ir tai, Lietuva jau ne ta. Šitokios jos jau nenoriu matyti. Noriu tsiminti visada tik tokią, kokia buvo laisvėj.

– Ką darysi, kad jos jau nėra... Bet dangus dar tas pats. Ir žemė dar ta pati.

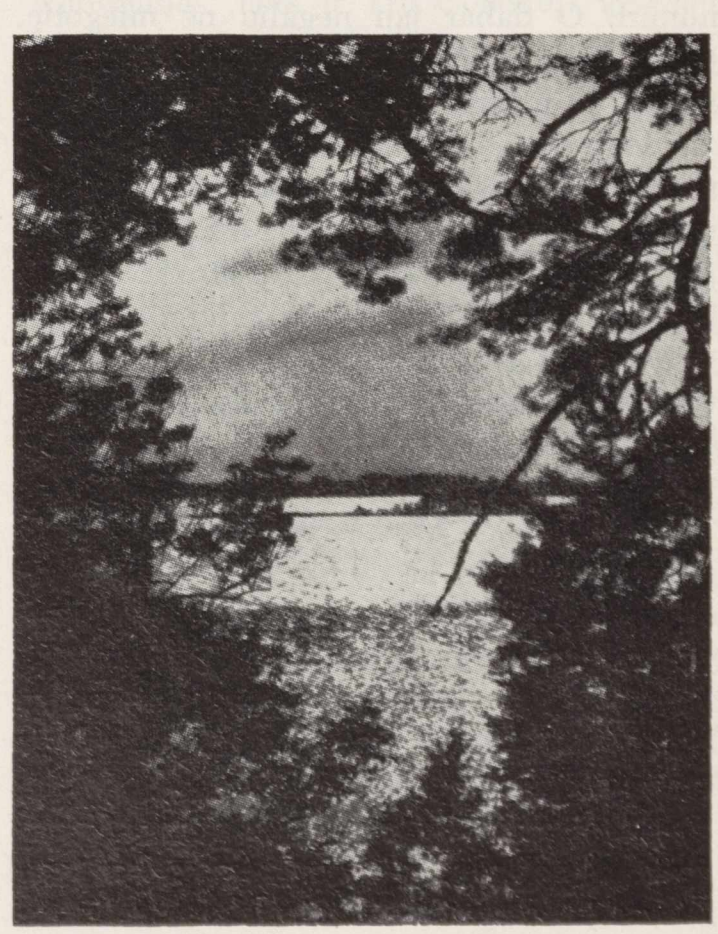

– Dabar man taip būva smagu prisiminti, kad tarp Maskvos ir Skvireltauno yra mažiausia 1400 kilometrų. O jum reikės ir į Maskvą.

– Kad kitaip neleidžia.

– Įleisti, žinoma, įleis, bet ar išleis?

– Tiek dabar važiuoja, ir visus išleido.

– Yra ir įkliuvusių. O važiuoja daugiausia kas? Ponai. Jie jau senai laikraščiuose rašo apie bendradarbiavimą. Tie, kur Lietuvoj liko, ponauja ir toliau. Bolševikai jų nelaiko pavojingais – ar iš jų žemę atėmė, ar gimines išnaikino? Kas ponam darbo, kokia valdžia, jei tik algas moka? O ūkininkas yra mirtinas bolševiko priešas, šitą jie puikiai supranta.

– Iš Grenrebės buvo ir viens ūkininkas parvažiavęs, Totorkiemio Balanda, kur stogai skarda dengti ir klevas, jeigu atsimenat.

– Išleido?

– Išleido. Nieko.

– Turėjo Amerikos pilietybę?

– O jūs, Grinevyčia, turite?

Grinevičius, tuo tarpu kiek įsidrąsinęs, dabar nuleido rankas.

– Ne, tos tai neturiu. Kalbos vis neišmokstu, negaliu susivokt, ką tenaitės reik sakytie.

– Bet šitaip, tai jūs tiesiog kišat galvą jiem į nasrus!

Grinevičius nutilo, nežinodamas, ką sakyti. Valandėlę tęsėsi tyla. Buvo girdėti, kaip lauke kilo vėjas ir klabeno dureles, šiūruodamas siena alyvų šakomis. Galiausiai Grinevičius vėl ėmė kalbėti, taip tyliai, beveik pašnibždomis, kad Pultinevičius turėjo pasilenkti jam beveik prie pat burnos.

– Jūs rimtas žmogus, Pultinevyčia, tai jum pasakysiu teisybę, ko aš noriu į Lietuvą. Man jau vistiek grabo lenta į užpakalį dunksi, vienaip ar kitaip, bet norėčiau nors ramiai numirt. O dabar jau negaliu nė miegotie, taip mane vargina sapnai. Kasnakt aš, rodos, Lietuvoj, ir bijausi, slapstausi, bėgu, o jie gaudo, vejasi, griebia, smaugia... Pabundu rėkdamas iš baimės ir daugiau negaliu užmigt, o jeigu užmiegu, tai vėl tas pats iš naujo. Dabar man atėjo į galvą šitokia mintis: jeigu parvažiuočiau ir paskui laimingai sugrįščiau, tai sapnai turi praeit. Patys suprantat, kad tada nebūtų ko. Nuvažiuosiu, sugrįšiu, ir baimė išnyks.

– Taip galvojate?

– Aš žinau, – atsakė Grinevičius su tokiu giliu įsitikinimu, kad Pultinevičiui pasidarė aišku, jog atkalbinėti nėra prasmės. Grinevičius, tiesą sakant, iš jo nelaukė nė pritarimo, nė patarimo. Vėjas tuo tarpu taip smarkiai sudavė į duris, kad šios atšoko ir kelis kartus atsitrenkė į sieną. Jiedu abudu pakilo.

– Ateina lietaus, reik bėgt namo. Grinevyčia, aš nežinau, kaip jum pavyks, bet tegu Dievas jus sergsti, o aš tai nieko negaliu sa-

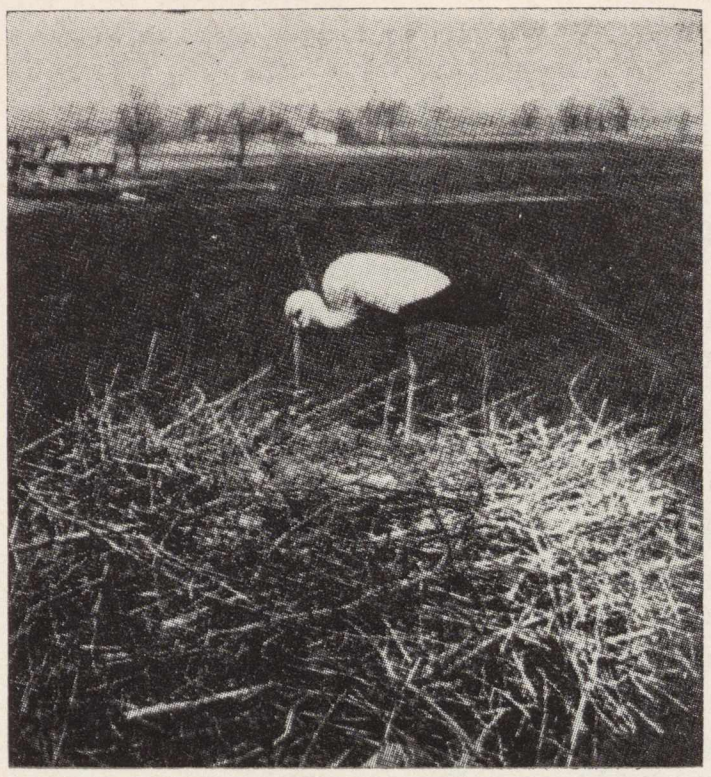

kyt, nes nežinau. Darykite, kaip išmanote.

Lauke jau pradėjo kelti dulkes lašai. Pultinevičius leidosi bėgte namo, neatsigrįždamas atgal. Jei būtų atsigrįžęs, būtų pamatęs Grinevičių išėjusį tarpuvartėn ir lydintį jį akimis, lietui plakant žilą galvą su vėjo taršomais plaukais.

Paties Pultinevičiaus gyvenime dabar dėjosi tokie svarbūs dalykai, kad jis net prie geriausių norų negalėjo pagalvoti apie ką nors kitą. Grinevičių jis prisiminė tik po mėnesio, netoli Tinkoriaus esančiame autobusių sustojime pamatęs, kaip jam atrodė, tą patį asmenį, tada Čikagoje įdavusį parvežti laišką. Vyriškis su languotomis kelnėmis ir į jas panašia barzda, su spiaudomuoju cigaru burnoje, stovėjo ir laukė autobuso. Išlipdamas Pultinevičius susitiko su juo akimis, ir būtų galėjęs kirsti lažybų, kad šis jį pažino, tik neturėjo kada pasisveikinti prieš įšokdamas vidun. Šitas susitikimas jam dar kartą atėjo galvon, kai kitą savaitę šeštadienį Pultinevičius pas Tinkorių neberado lietuviškos duonos, o tiktai pusbaltę.

– Šito arklio b....lo aš nenoriu, duokite, Tinkoriau, juodos, – tarė jis truputį susijaudinęs.

– Juodos turėsite palaukti bent porą savaičių.

Pultinevičius žvilgtelėjo jam į akis, o Tinkorius, nemažiau reikšmingai, sugrąžino jo žvilgsnį. Pultinevičius iš karto suprato be jokio aiškinimo.

– Kada parvažiuos? – tepaklausė.

– Po dviejų savaičių, kaip sakiau.

Sekančios dvi savaitės pasižymėjo dabartiniame Pultinevičiaus gyvenime retai pasitaikančia įtampa – ne tik dėl rūpesčio Grinevičiaus likimu, o ir dėl to, kas šiuo metu dėjosi jo paties buityje. Bet apie tai vėliau. Užtenka pasakyti, kad jis nė vienai dienai neužmiršo savo bičiulio, tiek rytą, tiek vakare pridėdamas prie savo poterių ir maldelę jo intencija. Trečią po to šeštadienį Pultinevičius įžengė Tinkoriaus krautuvėn neramiai plakančia širdimi ir dar nuo slenksčio paklausė:

– Tinkoriau, ar juodos jau yra?

– Yr, yr, – atsiliepė balsas iš kampo, dusliai ir neaiškiai, kur Tinkorius kratė tuščius maišelius.

Pultnevičius garsiai atsikvėpė iš palengvėjimo. Tačiau neilgam. Duona už stiklinės pertvaros nebuvo tikra grinevičienė – kepalai buvo dideli, keturkampiai, kepti skardinėse formose.

– Iš kur šita? – rodydamas pirštu, paklausė jis Tinkorių keistai susilpnėjusiu ir pritilusiu balsu.

– Iš vienuolyno. Seselės atvežė, kai nusiskundžiau, kad trečia savaitė neturim.

– Tai jo dar nėr?

Tinkorius tiktai papurtė galvą.

– Reikia ką nors daryt!

– O, pavyzdžiui, ką?

– Kreiptis į konsulus, į valdžią.

– Jau pranešta visur, kur tik reikėjo. Dabar laukiama, gal kas paaiškės.

Paaiškėjo už savaitės, kito sekmadienio popietę. Pultinevičius ir kapitonas Mingėla papietavę susėdo skaityti lietuviškos spaudos. Kadangi jos per savaitę buvo prisirinkęs gerokas pundelis, tai jie pradėjo nuo seniausių, kapitonas pirmas, Pultinevičius paskui jį, ir šitaip pamažu priėjo prie paskutinių, atneštų šeštadienį. Permetęs akimis vieną puslapį, kapitonas net pašoko.

– Tai tau!

– Kas, kapitone, gal apie Grinevičių jau yr?

– Yra ne tik apie jį, bet ir apie jus!

– Kaip tai, apie mane? Skaitykit, skaitykit, ponas kapitone...

Pultinevičius net nusiėmė akinius, kad galėtų geriau girdėti. Kapitonas Mingėla ėmė skaityti, lėtai, pabrėždamas kiekvieną žodį, dėdamas pastangas suprasti, nes tai, kas buvo rašoma, visai nenorėjo tilpti galvon.

–"Nauja šviesa ant misterijos pirmesnio Skvireltauno kolionijos piliečio. Paskutinį trečiadienį buvo mesta nauja šviesa ant misterijos pirmesnio Skvireltauno piliečio Bernardino (!) Grinevičiaus, kursai nepargrįžo iš vaizdų žiūrėjimo kelionės in USSR. Ant Vilniaus redijo programo "Raudonoji popietė" buvo padarytas viešas perskaitymas Bernardino (!) Grinevičiaus vardu, bėgantis šitaip: Aš, Bernardinas (!) Grinevičius, pareiškiu, kad man labai jau džiaugsmas, ant visai sugrįžus į gimtą socialistinę šalelę. Aš jau senai norėjau taip padaryti, bet mane vis draudė ir laikė toks Pultinevičius iš Užplvniu kaimo, pasmirdęs buožė (!) ir fašistų chalujas. Dabar jau man labai gerai..." Ir t. t. ir t. t. Tai, matot kas atsitiko, ponas Pultinevičiau!

– Vargšelis... – atsiduso pastarasis. – Taip jam ir nepavyko ištrūkti... Nė sapne, nė ne sapne.

Ir persižegnojes jis ėmė tyliai poteriauti už Bernardo sielą.

KRUPAVIČIAUS KRIKŠČIONYBĖS SAMPRATA

Ar Krupavičius turėjo pašaukimą būti kunigu?

Rašo **Kun. V. Bagdanavičius, MIC**

Bernardas Žukauskas, Krupavičiaus jaunesnysis draugas iš Voronežo laikų, pasakoja, kad Krupavičius jam ne kartą yra sakęs, jog jis į kunigus ėjęs neturėdamas pašaukimo. Jam pagrindinis rūpestis buvę rasti tokią visuomeninę poziciją, kurioje jis galėtų dirbti Lietuvos žmonėms. Pradžioje jis buvo bandęs pasirinkti net miškininko profesiją, bet, kai jam paaiškėjo, kad ir miškininkui bus sunku gauti darbo Letuvos ribose, jis pasuko kunigų seminarijon. Tai buvo sąmoningas jauno liaudies mokytojo apsisprendimas anais, socialistmečiu vadinamais laikais.

Svarstant klausimą, kas Krupavičius iš tikro yra, šis Žukausko pasakojimas reikšmingas, nes nėra galimybės Krupavičių išvesti iš tradicinės pamaldžios lietuviškos visuomenės. Tradicinis lietuviškas pamaldumas daugeliu atvejų buvo greičiau kuklus pasidavimas esančioms visuomeninėms formoms, negu kovojimas prieš jas. Krupavičiaus asmenyje yra atsiradę kažko naujo, ko nebuvo galima rasti tradicinėje lietuviškoje klebonijoje. Nors Krupavičius giliai pasisavino krikščionybės turinį ir formas, tačiau jo asmenyje kilo visiškai savitas krikščionis.

Pats Krupavičius ir savo atsiminimuose aprašo, kaip sunku jam buvo seminarijoje išsilaikyti. Po politiškos spurgų istorijos Seinų seminarijoje "mane pasikvietė regensas Blažys ir trumpai užargumentavo: "Kadangi ponui daugiau rūpi Lietuva, negu Dievas, tad paprašyk dokumentų ir palik seminariją. — Iš karto jo argumentacijos nesupratau ir prašiau paaiškinti. Jis man paaiškino, kad nuo seno aš esu nepageidaujamos politikos vadovas, klaidinu jaunesniuosius draugus, o seminarija tokių žmonių savo sienose laikyti negali." Toliau Krupavičius aprašo, kaip jis atsakė regentui: "Tėvynės meilė yra bažnyčios pripažinta dorybė, tad aš, mylėdamas tėvynę ir visa tai, kas lietuviška, ne tik nenusikalstu, bet, atvirkščiai, vykdau Dievo valią ir todėl pats dokumentų neprašysiu Jei regensui atrodo, kad aš prašalinimo vertas, tegul mane šalina savo valia, be mano prašymo... Pasibaigė tuo, kad dokumentų man negrąžino, ir iš seminarijos nevarė, bet įspėjo, kad seminarijoje galėsiu pasilikti tik iki pirmo bet kurio profesoriaus nusiskundimo."

Krupavčiaus nesiderinimas su kunigų seminarija buvo viešai žinomas dalykas. "Atostogų metu, — rašo jis vėl savo atsiminimuose, — kažkurią dieną, nebeatsimenu, kuris lietuvių kunigų man pastatė klausimą, ar ne laikas man pasirūpinti rezervine vieta bet kurioje kitoje mokykloje, nes pagal lietuvių kunigų nuomonę, seminarija jau ne mano. Tą ar kitą dieną ją reikės palikti. Jie norėjo, kad grįžčiau prie mokytojo darbo, kaip ir aš pats maniau, nes kitos išeities neįstengiau sugalvoti. Sutikau... Pasirinkau Luveno universitetą. Luvenas metų pabaigoje atsiuntė teigiamą atsakymą ir pareikalavo pristatyti reikiamus dokumentus. Sutarėm: Luveno universitetą laikyti atsargoje, o seminarijoje pasilikti tol, kol mane joje laikys."

Tačiau aplinkybės taip susidėjo, kad, nors ne be tolimesnių sunkenybių, Krupavičius buvo įšventintas kunigu. Tačiau jis pasidarė savotišku kunigu, duodamas kunigiškumui savitą formą. Tradicinė lietuviška katalikybė buvo ne kas kita, kaip visa Vakarų katalikybė, kuri buvo supratusi Dievo Sūnaus įvykdytą transcendencijos atsivėrimą tikinčiajam žmogui, kuri jam pilnai apsireikš jo pomirtiniame gyvenime. Krupavičius, nei kiek nepastumdamas į šalį šios krikščioniškos galvosenos, išėjo su stipriu dėmesiu šiam, kasdieniniam gyvenimui. Visos šio gyvenimo problemos, nuo kovos iki taikos, nuo poezijos iki ekonomijos, buvo jo labai veiklaus dėmesio laukas.

Prelatas Mykolas Krupavičius, pokalbyje su spaudos atstovais.

● Msgr. Mykolas Krupavičius in an interview with the Lithuanian press.

Krupavičius nesitenkino tokia krikščionybės samprata, kuri yra susitelkusi mąstyti krikščionybės esmę ir nieko nedaryti jai įgyvendinti. Kitaip sakant, mes čia turime reikalo su krikščioniškos atsakomybės pabudimu gyvenamojo momento reikalams. Arba, dar kitaip išsireiškiant, čia eina reikalas apie istornės atsakomybės sąmonės pabudmą krikščioniškoje galvosenoje.

Šiuo pastaruoju pasakymu mes prieiname prie pačio Krupavičiaus reikšmės branduolio. Krupavičius gyveno laikais, kada kilo istorinio materalizmo filosofija. Istorinis materializmas nori būti visagaliu žmonijos istorijos formuotoju, atsižvelgdamas vien medžiaginių jėgų dėsningumo. Krupavičius turi panašią gyvenimo sampratą, tik su tuo skirtumu, kad jis istorinę mūsų gyvenimo realybę nori formuoti ne vien medžiaginiais dėsniais, bet ir krikščioniškais principais.

Tačiau kad Krupavičiaus originalumas pilnai išaiškėtų, reikia padaryti skirtumą tarp krikščioniškų principų ir nusistovėjusios krikščionių gyvenimo praktikos. Jeigu krikščioniškus principus Krupavičius laiko labai vertintinais, tai nusistovėjusios, nors ir krikščioniškos, gyvenimo tvarkos jis nepaiso, jei ji šiose istorinėse aplinkybėse yra netinkama ir žmonių santykiams ne padeda, bet kenkia. Dėl to, ir tik dėl to Krupavičius sugebėjo išeiti į kovą su nuosavybės praktiškomis formomis ir nepatekti į konfliktą su krikščioniškais principais.

Šia prasme Krupavičius liks mūsų tautos kultūros istorijoje kaip labai prasikišančios krypties gairė. Ir ši gairė bus juo toliau, juo geriau visiems matoma. Lietuvių tauta ilgus šimtmečius vykdė krikščionybei aktyvų pasipriešinimą. Priėmusi krikščionybę ji pasyviai pasidavė jos nusistovėjusioms formoms. Su Krupavičium tačiau ji aktyviai įsijungia į krikščioniškąją kultūrinę kūrybą ją praturtindama labai reikšmingu sprendimu.

Turint tai prieš akis mums yra garbė būti Krupavičiaus amžininkais. Yra žmonių, kurie suprato Krupavičiaus reikšmę ir jo posūkio aktualumą šiais laikais, kai vyksta plataus masto tarptautinis aiškinimasis, kaip mes turime formuluoti savo istorinį momentą: ar vien medžiaginiais dėsniais, ar medžiaginius dėsnius pakreipiant gila humanistine kryptimi.

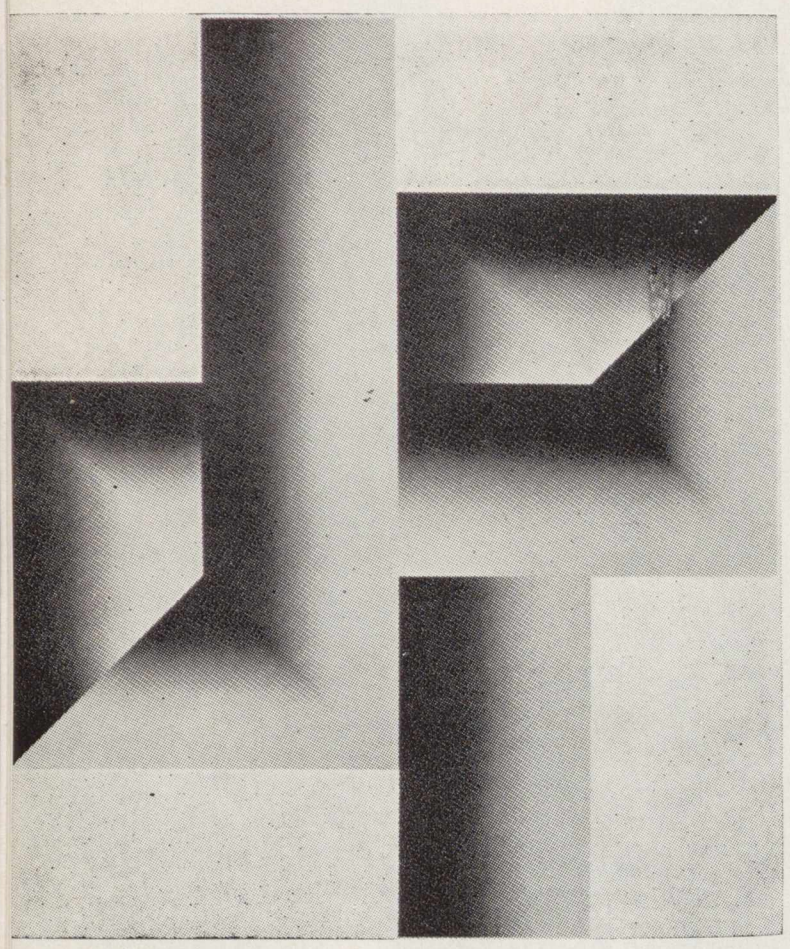

Kazys Varnelis **UTOPIA**

● Utopia, acrylic on canvas, by K. Varnelis

Dailininkai, asmeniškai dalyvavę meno parodoj Washingtone. Iš kairės: K. Žoromskis, V. K. Jonynas, LD red. D. Mackialienė, V. Vizgirda, D. Alekna, K. Varnelis, Vilimienė, Viesulas.

● Lithuanian artists who have appeared at the exhibit of their works at the Corcoran Gallery of Art in Washington, D.C.

IV PLB Seimo proga The Corcoran Gallery of Art Washingtone įvykusioje lietuvių dailininkų parodoje su savo kūriniais dalyvavo šie dailininkai:

Dalia Alekna, Adomas Galdikas, V. Ignas, V. K. Jonynas, Irena Mitkus, V. Petravičius, Zita Sodeika, Kazys Varnelis, Romas Viesulas, V. Vizgirda, Vytautas Virkau, K. Zoromskis.

Paroda buvo suorganizuota Dalės Lukas iniciatyva, talkininkaujant PLB valdybai.

Dalyvavusių dailininkų darbai reprezentavo tris ketvirčius šimtmečio — pradedant Adomu Galdiku, kuris meno mokėsi caro Rusijoje, ir baigiant Viesulu, Virkau, Sodeikiene, Alekniene ir Mitkute, kurios meno mokslą gavo Vakaruose. Nežiūrint amžiaus ir technikos skirtumų, visų kūriniuose atsispindi tautinis charakteris temose, simboliuose ir tautiniuose interesuose.

Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos nariai. (nevisi).
..I eilėj: M. šileikis, Sesuo Mercedes, garbės narys A. Varnas (94 metų), J. Pautienius, II eilėj: M. B. Stankūnienė, J. Paukštienė, Vl. Vaičaitis, B. Morkūnienė, J. Tričys, A. Labokienė-Valis, Vl. Vaitiekūnas, sąjungos pirm.

● Members of the Lithuanian Artists of America, Association. (President of the Assoc. Vl. Vaitiekūnas, 1st from right).

A. Varnas **HELEN DANGES portretas**

● Helen Danges, a portrait by A. Varnas.

Adomas Galdikas **NOKTURNAS**

● Nocturne, gouache, by Adomas Galdikas.

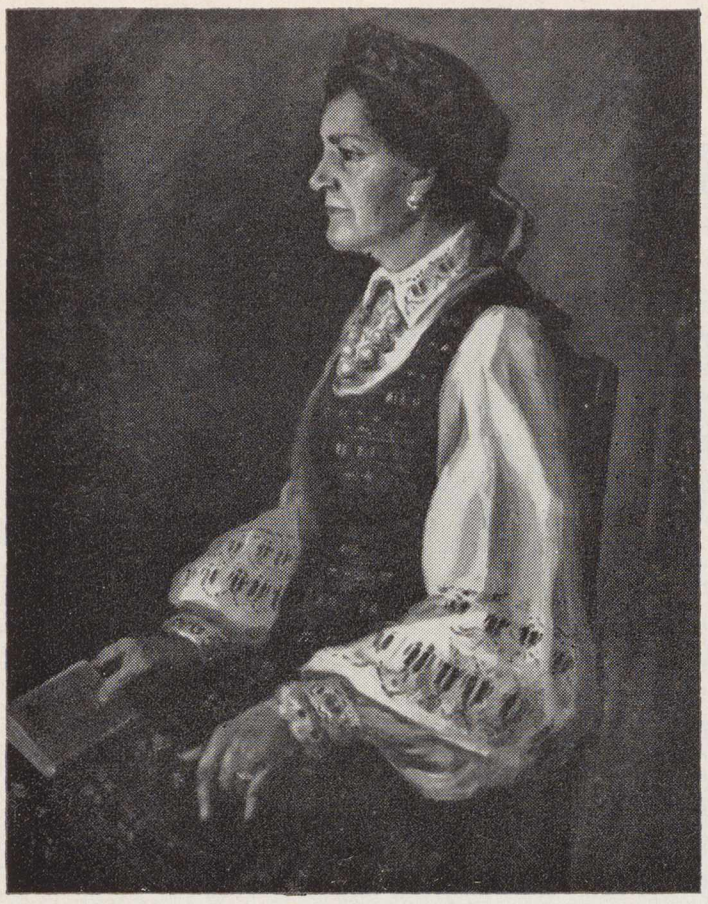

Mikas šileikis **PONIOS S. portretas**
● Portrait of Mrs. S., by Mikas šileikis.

M. B. Stankūnienė **STUDIJA, grafika**
● A Study, graphic design by M. B. Stankūnienė.

M. B. Stankunienė **LIKIMO KELIU, grafika**
● The Pathway of Fate, graphic design by M. B. Stankūnienė.

Jonas Tričys. **SAULĖTEKIS**
● Sunrise, oil, by Jonas Tričys

Dailininkas Jonas Tričys prie paveikslo užbaigimo.
● Artist at his work.

Dailininkas J. Tričys dirba komercinio meno srityje ir laisvalaikį sunaudoja tapybai ir medžio graviūrai, už pastarąją yra kritikų daugiau vertinamas.

● Artist J. Tričys adding finishing touches to one of his works.

Iš dailininkų parodos Chicagoje

1973 m. gegužės 26 d. buvo atidaryta Lietuvių Dailininkų Sąjungos dailės darbų paroda. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje. Parodoj dalyvavo 15 sąjungos narių su prof. dail. Adomu Varnu. Išstatyta 50 tapybos, grafikos ir kitokios technikos meno darbų.

Sąjunga suorganizuota 1956 m. 1957 sąjungos pastangomis buvo atidaryta Čiurlionio galerija Jaunimo Centre (Chicagoj), dalyvaujant Lietuvos gen. konsului dr. P. Daužvardžiui, buvo pasirašytas aktas, kuriuo visi Čiurlionio galerijos įsigyti kūriniai yra skiriami laisvai ir nepriklausomai Lietuvai.

Mikas Šileikis

Aldona Valis-Labokienė **MIŠKINIS**
Spalvota grafika

● A Forest Creature, colored graphic design by A. Valis-Labokienė.

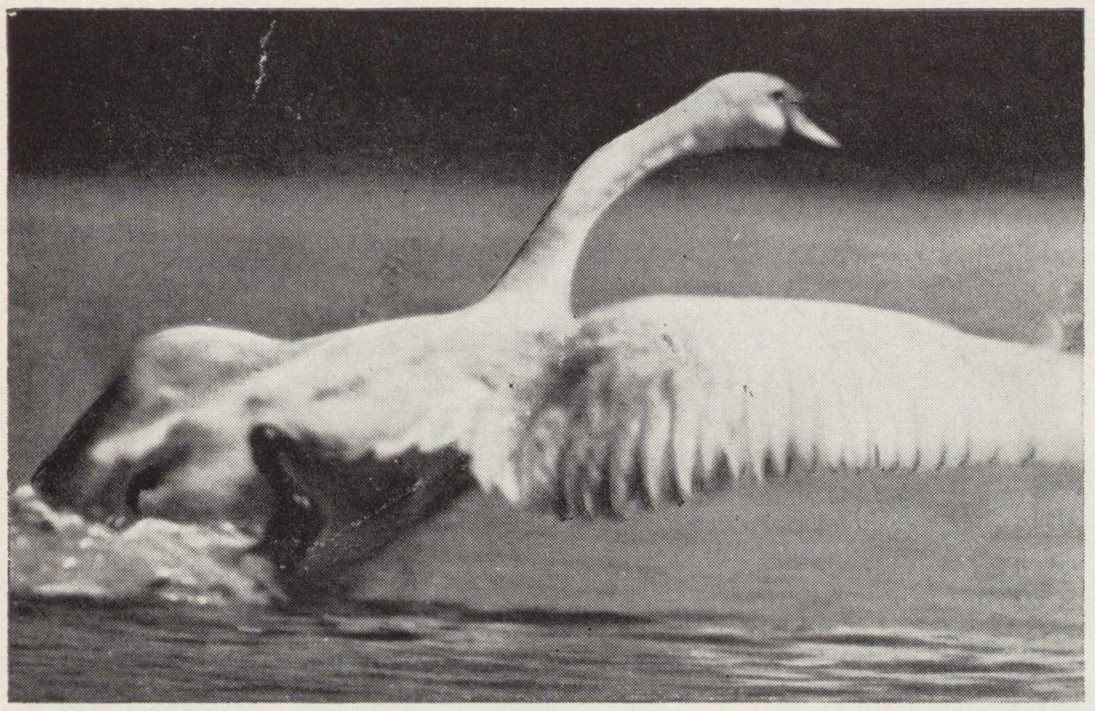

Taip atrodo šiuo metu gulbės Lietuvoje.

● Swans are not extinct in Lithuania.

GULBĖS – LIETUVOS EŽERŲ GRAŽUOLĖS

Lietuvos gamta pasižymi dideliu grožiu. Nemažą gamtos puošmeną sudaro paukščiai. Ne vienas čia pasiilgstame ano padangėj pakibusio sidabrinio varpelio - vyturėlio, ar giesmių virtuozės — lakštingalos, kurių Amerikoje negirdime. Prieš keletą metų Lietuvoje buvo sudaryta speciali gamtos mylėtojų komisija, su prof. T. Ivanausku, išrinkti Lietuvos paukščių reprezentantą, sakytumei, Lietuvos paukščių karalių. Ši garbė atiteko gandrui. Tai solidus, labai rimtos išvaizdos paukštis. Tačiau savo didingumu ir puošnumu net ir gandrą pralenkia gulbė. Ir tik gal dėl to, kad gulbės ilgoką laiką buvo iš Lietuvos išnykusios, o ir dabar tik kai kuriuose ežeruose tesutinkamos, karaliaus titulą jos turėjo užleisti populiariam ir ypač kaimiečių labai mėgiamam gandrui.

Gulbė yra labai puošni paukštė. Jos ilgas, S raidės formos kaklas, aukštai iškeltas raudonas su juodu gumbu snapas ir sniego baltumo plunksnos, kurios labai rūpestingai švariai užlaikomos, ją padaro tikra gražuole. Kadangi gulbė duodasi prijaukinamos ir patampa kone pusiau naminiu paukščiu, tai jos daug kur mėgiamos laikyti dėl grožio iškilių rezidencijų bei miestų parkų prūduose. Gulbių mėsa laikoma karališku patiekalu. Neveltui senovėje Anglijoj, norint sumedžioti gulbę, reikėjo gauti karaliaus leidimą.

Senovėje Lietuvoj, matomai, gulbės buvo gana populiarios, nes dažnai minimos tautosakoj: dainuojama, kaip atskrido gulbių pulkelis, kaip mergelė pavirto gulbe ir pan. Dėl nebuvimo tinkamos gamtos apsaugos gulbės iš Lietuvos ežerų buvo visai išnykusios. Iš praeito šimtmečio apie Lietuvos gulbes beveik nėra jokių žinių. O ir šio šimtmečio pradžioje, iki I Pas. karo tik retai kur Lietuvoje gulbės bandydavo perėti: jos piktadarių būdavo išbaidomos ar net nušaunamos, o jų lizdai išdraskomi.

Nepriklausomybės laikotarpy gamtos apsauga buvo sutvarkyta ir sustiprinta, ir gulbių padėtis pasikeitė. Istorinė data Lietuvos gulbėms yra 1935 m. pavasaris. Tada viena gulbių pora atskrido ir nusileido ant Melio ežero, Simno vals. Ežerų priežiūra buvo miškų administracijos žinioje. Patyręs apie gulbių atskridimą į Metelio ežerą, vietos girininkas sukvietė Metelių miestelio ir apylinkės gyventojus ir įprašė juos padėti gulbes saugoti. Visiems gulbės labai patiko ir visi pasižadėjo jas globoti. Tėvai įspėjo vaikus paukščių nebaidyti. Lyg nujausdamos žmonių draugiškumą, glubės pasirinko sau buveinę prie pat Metelių miestelio, nendryne, apie 60 pėdų nuo kranto. Lizdą statė 10 dienų. Pastatas išėjo 4 ir pusės pėdos pločio ir 1 ir pusės pėdos aukščiau vandens paviršiaus. Lizdo apačia rėmėsi į dugną dviejų pėdų pilumo. Kiaušinius dėjo kas 2-3 dienas. Padėjusi kiaušinį, gulbė lizdą kiek pridengdavo nendrėmis ir pati išplaukdavo maisto ieškoti. Gulbinas laikydavosi lizdo artumoje. Apylinkės vaikėzai iš smalsumo kartais užmiršdavo draudimą ir bandydavo prisėlinti prie lizdo. Tada gulbinas juos puldavo. Ir vargas būdavo tokiam smalsuoliui, kai jį gulbinas pagaudavo tarp meldų. Jį imdavo galingu snapu žnaibyti ir sparnais mušti.

Penkius padėtus kiaušinius gulbės perėjo pamainomis. Kai atatplaukdavo pakeisti, tai pirmiausia atsistodavo ant lizdo krašto ir kelias minutes plevendavo sparnus, kad plunksnos išdžiūtų, tada atsiūpdavo . Po 35 dienų išsirito 5 pilki pūkuoti gulbiukai. Visa šeima per vasarą laikėsi Metelio ežere. Visi jas labai pamilo ir gėrėjosi. Atvažiuodavo ekskursijos net iš toliau pažiūrėti Metelio gulbių.

Senės gulbės įdomiai aprūpindavo jauniklius maistu. Gulbių maistas yra žolės, grūdai ir pan. Šios gulbės kitoje ežero pusėje susirado vešlių želmenų. Bet Metelio ežeras yra 4.2 mylių (6.8 km.) ilgio ir 1.6 mylių (2.7 km.) pločio. Jauniesiems cypliams tai jau tolimas kelias. Tad senės gulbės jauniklius susisodindavo ant nugaros, iš abiejų šonų priglausdavo sparnais ir taip lyg laivas plaukdavo skersai ežerą. Vakare visi grįždavo prie lizdo.

Iš šių 5 jauniklių žiemos tesulaukė 3. Vienas žuvo įsipainiojęs į žvejų tinklus, kitas, matomai, būdamas nepatyręs, maisto ieškodamas panėrė po ledu ir žuvo. Gruodžio mėnesį Metelio ežeras visai užšalo, tai gulbės persikėlė į gretimą dvigubai didesnį Dusios ežerą, kuris užšąla kiek vėliau. Kai abu ežerai užšalo, gulbės skraidė nuo vieno prie kito ir, neberasdamos atvirų properšų, pakilo į aukštį, apsuko keletą ratų ir patraukė žiemoti į kitus kraštus. Lietuvos gulbės žiemoja šiauriniame Vokietijos pajūry, Danijoj, Belgijoj ar Prancūzijoj, kur randa neužšalusių vandenų.

Gulbėms apleidus Metelio bei Dusios ežerus, vietos gyventojai su nekantrumu laukė pavasario, vis spėliodami, ar grįš ežero gražuolės. Visiem buvo didelis džiaugsmas, kai kovo pabaigoj abi senės gulbės sveikos ir gyvos vėl nusileido ant ežero. Po kelių dienų atvyko ir jų 3 jaunikliai, kurie jau jautėsi savistovūs ir plaukiojo atskirai nuo tėvų. Lizdų jie nesukė ir neperėjo. Kol gulbės subręsta, trunka 3-4 metai. Senoji pora jautėsi kaip namie. Apie balandžio vidurį, toj pačioj vietoj jos susisuko lizdą, padėjo 6 kiaušinius ir išsiperėjo 6 gulbiukus. Metelio ežere tą vasarą jau plaukiojo 11 gulbių pulkelis. Apylinkės

Savo laive skersai Metelio ežerą.

● Accross the lake of Meteliai in a boat of one's own.

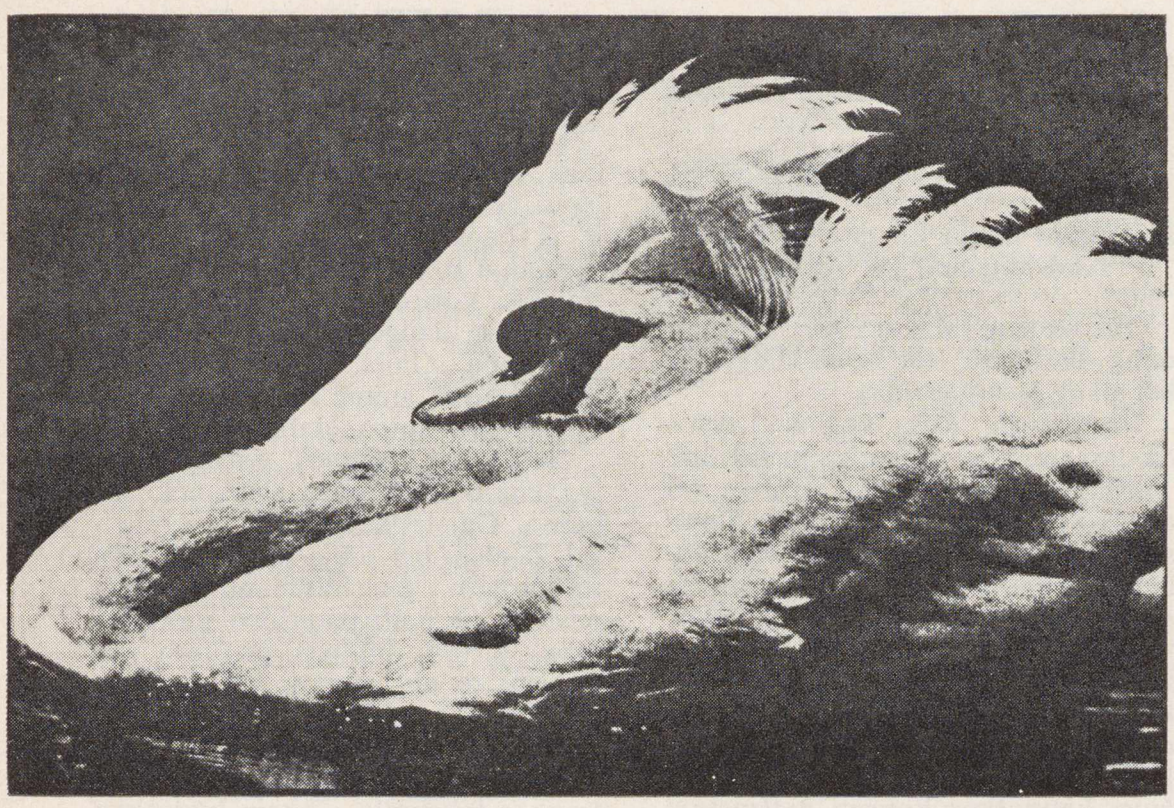

Žuvinto ežero gražuolė.

● A beauty from the lakeside of Žuvintas.

gyventojai su jomis labai susigyveno ir jas laikė kaip savo paukščius. Rudenio gale glubės vėl išskrido žiemoti, kur vandenys neužšąla.

Sekančiais metais kovo mėnesį, nors ežerai dar laikėsi užšalę, bet, atsiradus properšoms, pora senių gulbių nusileido į Metelio ežerą ties Buckūnų kaimu. Ir štai visus pritrenkiantis įvykis. Vieną rytą švintant ant ežero nuaidėjo šūvis. Vėliau pakrantėje vaikai rado vieną negyvą gulbę. Nesimatė ir kitos. Kilo aliarmas. Tuojau buvo pranešta girininkui. Šiam atvykus, po ilgesnio ištyrimo buvo surastas ir piktadarys. Šviežiai naudotas medžioklinis šautuvas ir svirno palėpėje paslėptas plunksnų maišas buvo aiškiu nusikaltimo įrodymu. Paaiškėjo, kad piktadarys abi gulbes nušovė vienu šūviu, bet viena buvo sužeista, ir jos negalėjo pagauti; vėliau ir ji nugaišo, ir vaikai ją rado. Teismas piktadarį nubaudė net 1,000 litų baudos ir dar 300 litų civilinio ieškinio. Po tokios pamokos, vėliau, nors gulbių labai pagausėjo, bet niekad nebebuvo girdėti, kad kas prieš jas kesintųsi.

Po šios tragedijos į Metelio ežerą tą pavasarį dar buvo atskridusios apsižiūrėti 7 jauniklės gulbės, bet lizdų nesukė ir laikėsi daugiausia kituose aplinkiniuose ežeruose. Metelių gyventojai nusiminė — negi piktadarys bus gulbes nuo jų ežero atbaidęs. Ir labai nudžiugo, kai sekantį pavasarį, ant gretimo Dusios ežero nusileido net 18 gulbių pulkas. Buvo dar šalta ir ežerai dar buvo apdengti ledu. Tačiau gulbėms, matomai, ta vieta patiko ir jos stripinėjo ant ledo, bet kitur neskrido. Be maisto ir vandens jos pradėjo silpti. Tada vietos girininkas prikrovė krepšius duonos, sūrio, avižų, tarkuotų runkelių ir nuvežė ant Dusios ežero. Gulbės buvo labai nusilpusios ir gana arti prisileido. Padėtą maistą jos ėmė knibinėti, bet matėsi, kad taip patiektas leselas joms nelabai tiko. Be to, tuoj prisirinko pulkai varnų ir ėmė maistą nešioti. Tad kitą rytą girininkas prakirto 30 pėdų ilgio ir 6 pėdų pločio eketę ir sumetė jon maistą. Gulbėms tatai patiko, ir jos godžiai iš vandens graibstė to maisto gabalus. Bet vėl. Iš jų pačių atsirado pavyduolių, kurios pačios maistą graibė, bet kitų į eketę neleido. Reikėjo tas gobšes, prisilesusias, nuvaryti ir leisti kitom pasimaitinti. Po dviejų savaičių ledas pradėjo tirpti, ir maitinimosi plotai padidėjo. Tasai 18 gulbių būrys pasisklaistė po kelius aplinkinius ežerus: Metelį, Dusią, Obeliją, Maušių, Seirijį, Žuvintą. Jų lizdams prižiūrėti buvo pasamdyti sargai. Gulbių skaičius ėmė gausėti.

Šeimos poilsis Metelio ežero pakrantėj.

● A family rest on the shores of lake Metelis.

Žuvintas patapo gulbių ežeru. Gulbėms ypatingai patiko Žuvinto ežeras, 5 mylios (8 km.) į šiaurę nuo Simno. Ežeras apima apie 2,500 akrų plotą, turi 3.5 mylios ilgio ir virš mylios pločio. Giliausia vieta tik ape 7.5 pėdos. Tai nelyginant didžiulė pelkė, pilna gausių žolių, plaukiojančių nendrių salelių. Čia glubės gauna gausiai maisto. Bendrai, Žuvintas yra gausybės visokių paukščių karalystė. 1936 metais šis ežeras buvo paskelbtas gamtos rezervatu ir turėjo specialią priežiūrą. Šiame ežere, pav., 1962 metais perėjo net 62 poros gulbių. Tokios gulbių koncentracijos, pagal ežero plotą, niekur kitur nesutinkama. Imant bendrai, Lietuvos ežeruose 1967 m. buvo suskaityta 450 gulbių; 1968 — 529; 1969 — 535; 1970 — 365. Jų skaičius svyruoja priklausomai, kaip joms pavyksta peržiemoti išvykus į kitus kraštus. Daug jų ten žūna.

Įdomu, kad Lietuvoje gulbės pamėgo Alytaus rajoną. Vėlesniais metais kelios poros pradėjo perėti Kuršių marėse. Yra gausu ežerų ir kituose rajonuose, pav., Zarasų, Utenos, Molėtų apylinkėse, tačiau į ten glubės kažkodėl nėra linkusios plėstis. Gamtos globotojai deda pastangas ir ten jas pripratinti, pirmoj eilėj Trakų ežere, Žaliuosiuos ežeruos prie Vilniaus ir kitur. Įdomus atsitikimas, kai 1967 m. Žuvintų ežero gulbės, specialiai sužymėtos, buvo perduotos Minsko botanikos sodui, Gudijoj. Vėliau, 1970 m. Žuvintų rajone viena gulbė, skrisdamas pro elektros laidus, susižeidė. Ją pagavus rasta, kad ji yra viena iš anų 6 gulbių. Reiškia, ji jau buvo iš Minsko grįžusi atgal į savo gimtinę.

Lentvario, Trakų aps., kilimų fabrikas, norėdamas gulbes išlaikyti savo prūde apvalius metus, įrengė motorinį prietaisą, kuris žiemą neleidžia vandeniui užšalti. Iš čia gulbės žiemą neišskrenda. Kai labai šalta, joms padriekiama ant kranto šiaudų, ant kurių jos mėgsta tupėti paslėpę kojas ir snapą į savo pūkus. Kai temperatūra nukrinta iki minus 30 laipsnių C, gulbės suvaromos į sandariai uždaromą, nekurenamą patalpą.

Lietuvoje perinčios gulbės vadinamos gulbėm negilėm (Cygnus olor). Jos negieda. Legenda apie "gulbės giesmę" yra susidariusi iš kitos rūšies gulbių, kurias vadina gulbėm giesmininkėm (Cygnus musicus). Šios, kaip ir kita jų rūšis, vad., mažoji gulbė (Cygnus bewickii), peri toliau į šiaurę, pasiekdamos net tundrą ir skrisdamos žiemoti į šiltesnius rajonus, trumpam poilsiui sustoja Kuršių marėse. Šiaurinėj Amerikoj yra gulbės, kurios turi juodą snapą, o Pietinės Amerikos gulbės turi juodą kaklą. Australijos gulbės yra juodos spalvos.

Lietuvos ežerus pamėgusios baltosios gulbės yra labiausiai puošnios, ir jos tikrai gražiai praturtina mūsų tėviškės gamtą. Žuvintų ežero gulbės, kur jų yra didesnė koncentracija, jau yra tapusios fotografams nuolatinėm pozuotojom. Taip pat nemaža kino studijų operatorių ir režisorių atvyksta iš įvairių kraštų ir čia šio ežero gražuolės būna "aktorėmis" meninėse bei dokumentinėse televizijos filmose.

J. Kuprionis

MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Š. m. lapkričio mėn. 21-25 dienomis, Padėkos Dienos savaitgalyje, yra šaukiamas Antrasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas. Dabar vyksta intensyvūs paruošiamieji darbai mokslinės programos sudaryme ir ūkinės – organizacinės dalies sutvarkyme. Aišku, kad tai ne eilinis įvykis savo apimtimi ir svarba, kurio įtaka tolimesnei mūsų kultūrinio gyvenimo raidai netenka abejoti.

Šiuo simpoziumu norima sudominti visą lietuvišką visuomenę.

Simpoziumo rengėjų rūpinamasi sudaryti stipri ir įdomi akademinė programa, kurioje gyvu žodžiu bus pažvelgta į naujausius mokslinius atsiekimus, jų reikšmę dabarčiai ir intriguojančias perspektyvas ateičiai.

Nepamirštos taip pat visuomeninės bei kultūrinės sritys.

Simpoziume jau sutiko su pranešimais dalyvauti virš 100 akademikų iš lituanistinių, technologinių ir medicinos mokslo sričių.

Simpoziumą rengia — Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga. (Sąjungos pirmininkas — dr. P. Mažeika, Washington, D.C.)

Lituanistikos Institutas (Pirm. — inž. J. Gimbutas).

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga – Amerikos Liet. Gydytojų S-ga (Pirm. — dr. G. Balukas).

Simpoziumą globoja JAV L. B. Krašto valdyba (Pirm. B. Nainys).

Programos rengimo darbų koordinatorius — prof. dr. V. Vardys. Department of Political Science, University of Oklahoma, Dale HT 205, 455 West Lindsey St., Norman, Oklahoma, 73069.

Organizacinės technikinės komisijos pirm. — inž. Jonas Jurkūnas. 3259 West 66th Street, Chicago, Ill. 60629.

ŠIAPUS IR ANAPUS

Lietuviški fragmentai

●

"Buržuazinės literatūros atstovas" — taip Joną Aistį apibūdina "Kultūros barai" (1973, Nr. 8), trumpu rašinėliu painformuodami Lietuvos skaitytojus apie Mykolo Vaitkaus ir Jono Aisčio mirtį.

Bolševikiniame žodyne epitetas "buržuazinis" skamba nelyginant keiksmažodis, nes yra susijęs su kapitalistine santvarka, iš kurios aruodų šiandien nusigyvenę "neburžuaziniai" sovietai perkasi grūdus, mašinas, įrankius ir kitokius reikalingus gaminius. Įtraukdami Aistį į buržujų klasę, jie bando jį sunieekinti.

Bergždžios pastangos! Buvo metas, kai agitatoriai mėgino niekinti ar ignoruoti Baranauską, Vaižgantą, Maironį, Krėvę. Bet neilgai. Tautos valia juos privertė sugrąžinti lietuvių klasikus gyveniman. Taip atsitiks ir su Aisčiu. Jo lyrika triumfališkai sugrįš Lietuvon. Ji nėra nei buržuazinė, nei nacionalistinė, nei reakcinė, nei kapitalistinė. Iš jos trykšta lietuvių tautos dvasinė gyvybė, aisčių kalbos grožis, subtilus talentingo poeto virpesys ir laisvo žmogaus humanizmas. Taip pat neeilinė drąsa, pasireiškusi vaizdingoje prozoje, kai reikėjo kam nors pasakyti kartų teisybės žodį.

Tenykščiai grafomanai, kurie brangų poeto atminimą apkaišo niekinančiais epitetais, yra verti tik pasigailėjimo. Tai ne jų širdies balsas, tai tik okupanto padiktuota rašliava.

●

Tarybų valdžia, norėdama įsiteikti rašto žmonėms, lengvai leidžia jiems įsikurti naujai pastatytuose blokuose. Džiaukitės, plunksnagraužiai, modernia pastoge ir garbinkit socializmo laimėjimus!

Tačiau romantiški poetai greitai nusivilia sovietiniais patogumais. Pavyzdžiui, poetas Eug. Matuzevičius eilėraštyje "Ilgesys" skundžiasi:

Ir vis dėlto jaučiuos lyg benamis...
O butas blokiniam name
Man primena kajutę...

Toliau poetas palygina tarybinį gremėzdą su plaukiančiu laivu ir graudžiai pasigenda

Gimtų namų prasmės ir pastovumo.

(Kultūros barai, 1973, Nr. 8).

●

Po Windsoro mergaičių kvarteto "Aušra" pasirodymo Los Angeles mieste būrelis vyriškių ilgai negalėjo susitarti, kokie rūbai mergaitėms geriau tiko. Vieni gyrė talijų lieknumą pabrėžiančias ilgas suknias, kiti — į gėlių puokštes panašias suknutes, treti — energingus juodus sijonėlius su plačiais diržais ir baltomis bliuskutėmis...

Ginčijosi vyrai, kol vienas pliktelėjęs gudročius pasiūlė:

— Ar ne geriau būtų, jei kiekviena iš jų dėvėtų skirtingą drabužį: mini, midi, maxi, o ketvirtoji — tautinį.

— O kaip turėtų apsirengti akordeonistė?

— Kaip tai kaip? Jai užtektų akordeono ir nuostabaus šypsnio.

●

Šią vasarą Vilniuje vyko lengvosios muzikos konkursas, pavadintas gana griausmingu vardu "Vilniaus bokštai".

Konkursas būtų pasisekęs šimtu procentų, jei bolševikinės valdžios "bokštai" nebūtų prikišę lenininių nagų. Jų įsakymu, kiekvienas vokalistas turėjo padainuoti bent vieną pilietinę dainą. Kas iš to išėjo, skaitome "Lit. ir Meno" savaitraščio kritikoje: Kai kurie interpretatoriai "suklupo, atlikdami kaip tik pilietines dainas. Matyt, tokio turinio dainos reikalauja iš solistų didesnės patirties, rimtesnio pasiruošimo."

Mūsų manymu, tokios dainos reikalauja komunistinio priekalo, o ne balso. Iš tiesų jos turėtų būti išmestos į šiukšlyną. Jaunimas nori dainuoti apie meilę ir Lietuvą, o ne apie "didžiąją Tarybų Sąjungą".

●

Šmaikščiai rašo "Draugo" priedo paraščių autorius, prisidengęs Scrib slapyvardžiu. Galima nutuokti, kad tai jautrios plunksnos žmogus, ginąs Lietuvos rašytojų ir menininkų laisvę.

Rugsėjo 22 d. numeryje Scrib į savo ringą įtraukia pavergtos Lietuvos kultūros ministrą Lionginą Šepetį ir gerokai aptašo už veidmainiavimą kultūros baruose. Mat, Lionginas keliaudamas dedasi humanistu šventuoliu ir laisvę mylinčiu intelektualu, o ten, sovietinėje periodikoje aršiai puola abstraktų meną, niekais išvadina viską, kas tik nesiderina su "tarybine estetika". Jis be saiko gina "sovietinį realizmą", kitais žodžiais — traktorių, jėgainių, visokių lenininių ryžtingų bruožų pavaizdavimą. Nuo Šepečio ne kartą tarybinių rykščių yra gavę jaunieji Lietuvos menininkai.

Džiugu, kad "D." priedo paraštininkas nulpėšė Lioginui kaukę. Tai įspūdingas pasitarnavimas humanizmui. Vis dėlto būtų dar įspūdingiau, jei paslaptingas Scrib, besitąsydamas su Šepečiu viešame ringe, savo rašinį būtų pasirašęs tikrais inicialais. Tada žinotume, kad susidūrė tikras Dovydas su Galijotu. Juk Šepetys visus savo straipsnius pasirašinėja tikra pavarde.

Šaudyti iš tamsios kertės yra lengviau, negu stoti kovon į saulės nupliekstą lauką ir žūti (o gal laimėti) nelygioje kovoje.

Pr. V.

KNYGOS IR AUTORIAI

RAŠYTOJUI SAVĘS IEŠKANT

J. Tininio nauja knyga — "Laiškai Andromachai" ir vertimai

Tai knyga, kurioje bus ne tiek daug skaitymo (tik apie 100 psl.), bet daug susimąstymo.

Pirmiausia, koks realus knygos tikslas ir jos išorinis pavidalas? Tikslas — jaudinančiai gražus: tai draugų paminklas tragiškai žuvusiam rašytojui. Panašių atvejų dabar, broliams lietuviams nelaimingai išsibarsčius po svetimus kraštus, yra ir daugiau. Miršta vientulys žmogus, be šeimos, turtingas ar turtų, nepalikęs testamento, — valdžios įstaigos šaltai sutvarko reikalus, "nevertingus" daiktus (rankraščius, lietuviškas knygas...) išmeta į šiukšlių dėžę... Kai turtų nėra, tolimesnieji giminės neatsišaukia, nesirūpina. Mirusio palikimas ir lieka amžiname posaky: "Dulkė esi ir į dulkę pavirsi". Nedaug trūko, kad ir visų vietinių labai gerbto, mylėto, simpatizuoto a. a. Juozo literatūrinis palikimas būtų į dulkes pavirtęs,

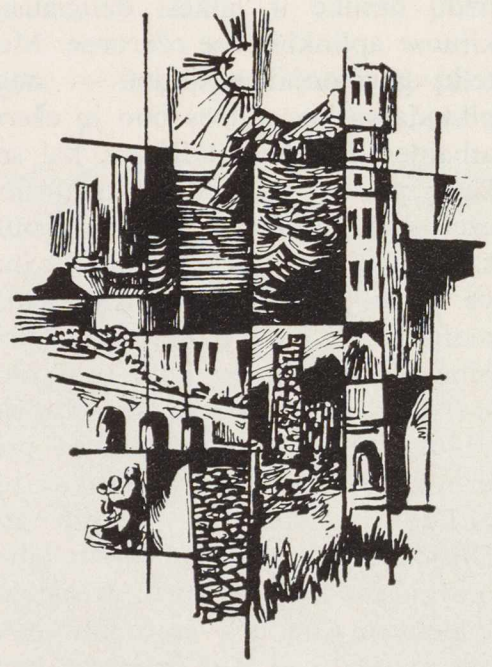

Dail. Alf. Dociaus iliustracija iš knygos "Laiškai Andromachai".

jei velionies artimieji bičiuliai rankraščių ir kitų asmeninių smulkmenų nebūtų išgriebę iš "šiukšlių dėžės", skirtos paversti į dulkes. LD redakcijos nariai, rašytojo kolegos, Bern. Brazdžionis ir A. Milukas, gavę progą, tuo būdu išgelbėjo ne tik "Andromachos laiškus", bet ir daugiau J. Tininio literatūrinio palikimo. Vėliau dar teko praleisti daug valandų, tuos rankraščius, užrašus, iškarpas ir kt. atrenkant, juos sutvarkant, perrašant ir pagaliau suredaguojant į čia minimą knygą, kuri pasirodo minint rašytojo antrąsias mirties metines.

Mūsų išeivijoj leidžiamos knygos dažnai arba nebūna papuoštos jokio dailininko darbais, arba pailiustruojamos tik atsitiktinai ir mėgėjiškai. "Laiškams Andromachai" buvo pasirūpinta gauti labai įdomias ir meniškas iliustracijas — tai dailininko Alfonso Dociaus grafiški piešiniai, skirti kiekvienam "laiškui", naujam skyriui, net tituliniam lapui. Dailininkas, iš draugiškumo ir iš pagarbos velioniui rašytojui, specialiai sukūrė šias klasiškas iliustracijas, kurios knygą meniškai papuošia ir daugelį teksto momentų įprasmina. Gaila, kad staigi dailininko mirtis atėmė mums tokį puikų knygos apipavidalintoją.

Savotiškas knygos formatas — lyg kokio atminimus slepiančio albumo. Gal rišyklos darbas nėra visai idealus, bet idėja įdomi; viršelis įspūdingas: pagrindiniam viršelio puslapy tie balti paukščiai juodame fone, tartum liūdnas prisiminimas išėjusių dviejų menininkų iš mūsų nedidelio pasaulio; antra viršelio pusė taip pat įspūdinga: autoriaus nuotrauka kampe su jo laiško ištraukos faksimile, — taip būdingais rašytojo žodžiais apie mergaitę žavia suknele... — visa tai pradingsta juodame fone.

Apie literatūrinę Juozo Tininio duoklę šioje knygoje (ir apskritai) trumpu, bet taikliu žodžiu pasisako gale knygos redaktorius Bernardas Brazdžionis.

"Laiškai Andromachai" atskirais gabalais anksčiau buvo spausdinti įvairių laikraščių atkarpose; dabar skaitytojų primiršti, be to, knygoje kiek kitaip pertvarkyti, suredaguoti,, kad įgautų apčiuopiamą fabulą. Skaityt pradėjus, jie patraukia dėmesį, nes apie meilę ir apie gražius, mielus dalykus iš kelionių po Europos miestus, taip pat gausu reminiscencijų iš jaunystės, studentiškų dienų, nuotykių Palangoje, ir svajonių, svajonių... Lengvai skaitomi, romantiški, sklandžiu sakiniu parašyti, atrodo, nuoširdžiai išgyventi, nors nėra tikri laiškai, ne iš gyvenimo, o rašytojo sukurti. Jie sudaro lyg ir miniatiūrinį meilės romaną — tarp tylios vienuolės ir jautraus, švelnios sielos jaunuolio, mėgstančio keliauti ir stebėti Europos miestus bei jų meno turtus. Gal ne vienas įsimylėjelis ras čia dalį savų jausmų ar bent meilės svajonių (jei dar tokių svajotojų yra gyvenime, koks buvo knygos Hektoras.)

Šiame kūrinyje J. Tininis gal aiškiausiai parodė savo literatūrinę temą ir savo stilių. Kaip kitados jis, mėgindamas eiles rašyti, išsireiškė, kad norėtų vis "žaisti ir dainuoti", taip jis ir liko romantikas gyvenime ir savo raštuose: žaismingumas nekaltuose jausmuose ir mėginimas visa tai apdainuoti, aprašyti. Jo atspausdintose novelėse (Sužadėtinė, Nuskandintas žiedas) ir romane (Dailininko žmona) pagrindinė temos -- draugystė, meilė, ištikimybė, likimas. Savo ankstesnėse novelėse jis mėgindavo intrigą "sutirštinti", įvesdamas žmonos neištikimybės temą, kerštaujantį vyrą, paslaptingas mirtis... Kartais tokiose pastangose jis pasirodydavo dirbtinis, dialogai sustingę; gal tai todėl, kad tų "nedorų ir kerštingų" pasaulių jis kiaurai nepažinojo, pats būdamas visur ir visada tiesos ir tobulumo ieškototoju kaip kalbininkas mokslininkas, švelnios, romantiškos sielos asmuo kaip rašytojas, savo herojuose am-

žinai ieškąs pastovios, kilnios meilės. "Laiškuose Andromachai" atsisakyta dirbtinių, šaltų dialogų, sakinys po sakinio plaukia natūraliai, Jausmas vientisas, lietuviškų "Romeo ir Julijos" meilė be tragedijų, be kruvinos pabaigos, bet su tam tikra vidine įtampa, su liūdesiu ir ilgesiu, kurie visada lydi erotiką. Fabula apkaišyta literatūros ir meno pasaulių žymiais vardais, keliauninko pastebėtos smulkmenos ir perleistos per jausmų labirintus, įpintos į pagrindinę kūrinio istoriją.

Šis nedidelis "romanas" bus įdomus ypač romantikams, kurie skaitydami savo vaizduotėse sukurs dvigubai daugiau, romaną praplės ir pailgins...

Antrąją knygos dalį sudaro J. Tininio prozinių ištraukų ir poezijos vertimai. Kaip redaktorius savo žody knygoje pastebi, šio autoriaus vertimai yra lyg ir besiformuojąs rašytojo "alter ego". Visa tai, ko J. Tininis pats savo kūryboje dar nesuskubo, o gal ir nepajėgė išreikšti, jis rasdavo ir suimdavo savin jam patinkančius dalykus, juos išversdavo, lyg norėdamas visada su jais pasilikti. Taigi, vertimai jam padėjo suformuoti savąjį, kaip rašytojo, "aš", gal ir stilių, o gal ir tam tikrą filosofiją, kurioje galėtų egzistuoti vienas pats, nuo išorinio pasaulio atitrūkęs, kaip daro kiekvienas estetas kūrėjas.

Velionis mokėjo apie 10 svetimų kalbų, todėl jo pasirinkimo skalė vertimams plati. Šioje knygoje randam gabaliukų prozos iš St. John Perse, V. Auburtin, V. Hugo, F. R. Lamennais, F. Thompson ir kitų. Poezijos — iš vokiškai rašančios lietuvės Aldonos Gustas kūrinių, Nelly Sachs, Kahlil Gibran, Ivan Goll, J. Bobrowski, iš naujosios graikų poezijos ir kt. Redaktorius gale knygos trumpai apibūdina vertimams pasirinktus autorius.

"Laiškai Andromachai" — įdomi knyga; nors ne tiek daug skaitymo, bet daug pažintinės medžiagos apie autorių ir... daug apie ką pamąstyti.

Išleido "Lietuvių Dienos" (A. Skirius), 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029, 1973. Kaina $4.

Alė Rūta

Pūkelevičiūtės knygelė vaikams "Peliukai ir plaštakės"

Džiugi žinia! Dar atsiranda ir iš pačių gabiųjų mūsų rašytojų, kurie, visus kitus savo kūrybinius darbus atidėję į šalį, imasi vaikų literatūros. Viena tokių — rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Jaunimui ši autorė jau pažįstama iš jos filmo "Aukso žąsis", iš plokštelių "Žirginėliai" ir kitų kūrinių. Dabar pasirodė eiliuota pasaka "Peliukai ir plaštakės", meniškai K. Veselkos iliustruota; apie 35 psl. teksto, lengvo, skambaus; turinys — vaiko psichologijai tinkamas, naudingas ir, reikia tikėtis, patrauklus. Tai pasaka apie koncertą gamtoje, su baletu, kurio ruošimui talkininkauja ir sename malūne gyveną peliukai. Yra trys puikiai sueiliuotos dainos su gaidomis. Tai vėl puiki medžiaga Lituanistinės mokyklos skaitymo ir dainavimo pamokoms.

Dar prieš Kalėdas, kiek teko patirti, turėtų pasirodyti dar tos pačios autorės knygutės: "Daržovių gegužinė", "Kalėdų pasaka" ir kt. Tokį autorės užsimojimą reikia tik sveikinti. Mažiesiems skaitymų labai reikia.

"Peliukai ir plaštakės", eiliuota pasaka, iliustravo K. Veselka, parašė B. Pūkelevičiūtė, 1973, kaina $1.50. Išleido "Darna", 6940 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 606.

A. R.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Jonas Gailius, **Ištiestos rankos.** Žmogiškų svarstymų krislai, ieškantys atsako į besikeičiančio gyvenimo mįsles. Išleido ir iliustravo Bičiuliai. Spaudė Šaltinio spaustuvė, 16 Hound Road W. Bridgford, Nottingham NG2, England. Didelio formato 230 psl. Kaina nepažymėta.

M. Slavėnienė, **Nežinomi keleiviai.** Epas. Išleido Minties spaustuvė, Sydney, Australia. 88 ps. Kaina nepažymėta.

J. Slavėnas, **Baltijos balsas.** Apsakymėliai priaugančiam lietuvių jaunimui. Išleido ir spaudė Minties spaustuvė, Sydney, Australia, 72 p. Kaina nepažymėta.

J. Tininis, **Laiškai Andromachai.** Ir prozos ir poezijos vertimai. Viršelį piešė ir iliustravo dail. Alfonsas Docius. Redagavo ir žodį parašė Bern. Brazdžionis. 100 psl. Kaina $4. Išleido "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

J. Švaistas, **Karnavalo aikštėje.** Novelės. Nidos Knygų Klubo leid., Nr. 90, 1972 m. 288 psl. Kaina $5.

Jonas Grinius, **Veidai ir problemos.** lietuvių literatūroje. I. Red. A. Liuima, SJ. Išleido Liet. Katalikų Mokslo Akademija, padedama dr. K. Almino ir Lietuvių Fondo. 406 psl. Didelio formato, kaina $15.

Tai didelės apimties studijų ir straipsnių rinkinys mūsų literatūros klausimais. Knygoje telpa rašiniai apie Donelaitį, Maironį, Krėvę, Putiną, Jakšto ir Sruogos kovą, Eretą, Brazdžionį ir keletos kritinių pastabų apie naujausias romano bei dramos knygas. Ypatingai gili ir plati studija, nagrinėjanti Putino kūrybą, sąryšy su jo gyvenimo dradrama.

Kun. J. Gutauskas, **Dievas šiandien.** Dievo samprata ir jo buvimas. Žmogaus su Dievu ir be jo likimas. Išleido "Krikščionis gyvenime". Įrašus piešė dail. T. Valius. Spaudė Draugo spaustuvė, 283 psl. Kietais viršeliais kaina $6.

Gyvenimas ir darbai. Eilėraščiai. Viktorija Genytė-Šmaižienė. Redagavo L. Žitkevičius. Išleido autorės vyras. Iliustravo P. Jurkus ir L. Poscente. Spaudė Pranciškonų sp. 96 psl. Kaina $3.

Pasakėčios, pagal Krylovą parašė V. Petraitis. 176 pasakėčios. Autoriaus leidinys, spaudė Nidos spaustuvė Londone, kaina 3 dol.

Povilas Mileris, biografijos bruožai, paruošė M. Gudelis. Spaudė "Naujienos", Chicagos Liet. Literatūros Dr-jos leid. 232 p., kaina $3.

Jaunučio Puodžiūno baleto studijos mokinių dalis spektaklio metu Chicagoje, Jaunimo Centre.

Dancers of the J. Puodžiūnas Ballet Studio performing at the Lithuanian Youth Center, Chicago.

Foto Virgilijus Kaulius

SĖKMINGA BALETO STUDIJA CHICAGOJE

1967 metais Chicagoje gyvenąs profesionalas baleto šokėjas Jaunutis Puodžiūnas įsteigė savo Baleto studiją. Studijos tikslas neabejotinai geras: duoti progos mergaitėm ir berniukam lavintis grakštumo, pažinti baleto meną, o turintiems talentą — išaugti į profesionalus baleto šokėjus.

Po septynerių metų galima konstatuoti, kad Baleto studija savo tikslą pasiekė, atliko reikšmingą darbą. Studiją per tą laikotarpį lankė virš 500 mokinių. Be to, čia veikė vadinamoji moterų mankštos klasė, kurią ir šiais mentais lankė 15 moterų. Šios klasės uždavinys duoti progos moterims numesti svorį, išlaikyti grakštumą, palaikyti sveikatą ir visapusiškai mankštintis.

Studiją lanko išimtinai mergaitės, o šiais metais, berods, berniukų visai nebuvo. Mokinių amžius nuo 5 metų, daugiausia lietuvaitės, nors ją lanko ir svetimtaučių. Per studijos veikimo laikotarpį jau išaugo ir įvairiomis progomis Lietuvių operos spektakliuose, televizijoje ir kituose parengimuose turėjo progos pasirodyti gražus skaičius jaunų balerinų.

Studija kasmet savo darbo metus baigia specialiu tradiciniu vakaru, į kurį atsilanko daug baleto meno mėgėjų.

Šiais metais tradicinis vakaras įvyko birželio mėn. 2 d. Jaunimo Centre. Buvo labai sėkmingai atlikti baletai Chopiniana ir Carmen. Žiūrovai turėjo progos pasigėrėti jaunųjų balerinų daroma didele pažanga, jų grakštumu, drabužių spalvingumu ir bendrai spektaklio žavingumu.

Pažymėtina, kad Studija yra paruošusi ir atlikusi penkis originalius baletus ir ateityje žada į lietuvišką sceną sugrįžti su originaliais baletais mokslo metus užbaigiant.

Studijos vedėjas Jaunutis Puodžiūnas turi sveikos iniciatyvos, turi kantrybės ir moka jaunimą suburti, užtai ir jo studija turi tokį gausų mokinių skaičių. Jam talkininkauja profesionalė balerina Violeta Karosaitė, šiuo metu dirbanti amerikiečių operoje.

Vasaros metu studija neveikia. Darbas pradedamas rugsėjo mėnesio pradžioje.

Gėrėdamiesi Jaunučio Puodžiūno Baleto studijos darbais, Chicagos lietuviai ir ateityje turės progos pasidžiaugti baleto spektakliais, o gražus būrys mergaičių (pageidautina ir berniukų), išeis tikrai gerą kūno kultūros auklėjimo mokyklą.

Studijai sėkmingų ateinančių darbo metų!

Jurgis Janušaitis

LITUANIA gatvės 2 bronzinės lentos: viena dovanota Lanus miesto burmistro lietuviams už vieningą veiklą ir progresą, kita — ALOS Tarybos dovana su įrašu, Vytim ir Argentinos herbu.

ALOS pirm. A. Mičiudui teko daug pastangų padėti, iki išgavo gatvę Lituania. Foto A. Kirstukas

● Dedication of Lituania Street in Buenos Aires, Lanus, was obtained on February 16th commemoration this year.

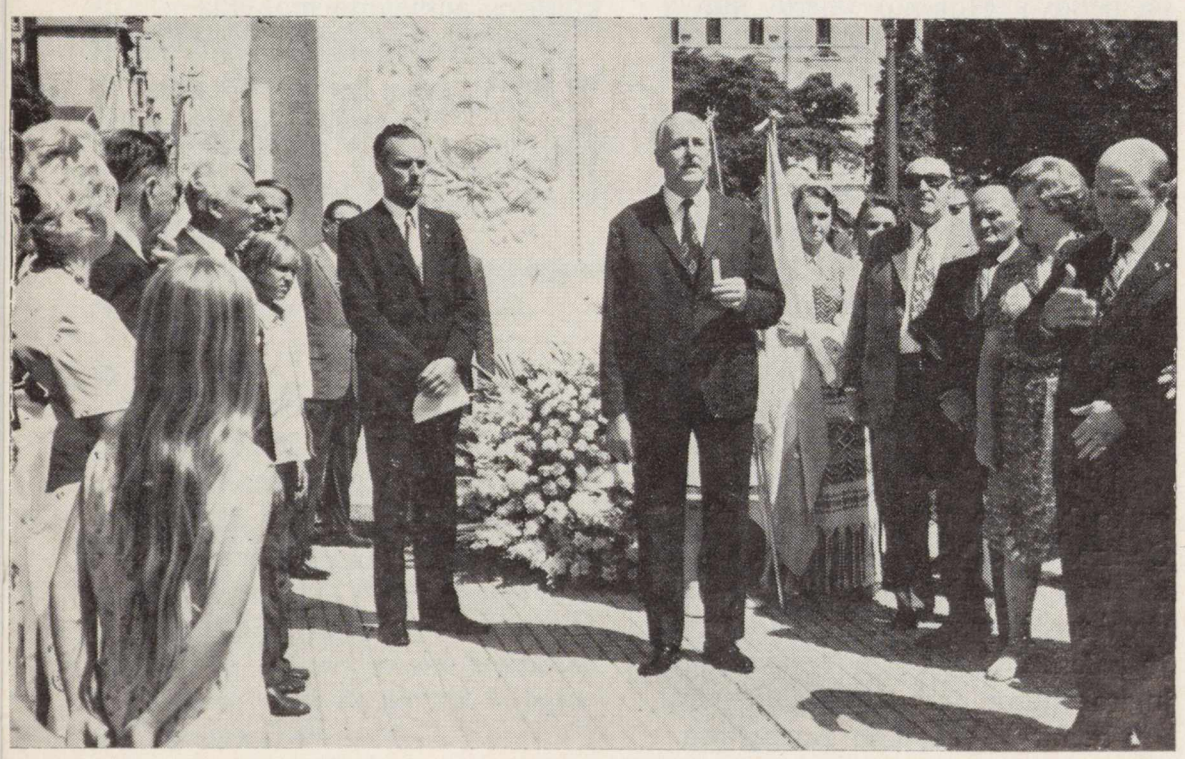

Dalis foto menininkų susirinkimo metu. Iš kairės: I eil. — M. Budrys, H. Vepštienė, D. Vakarė, dr. M. Budrienė, M. Ambrozaitienė, V. Eivaitė; II eil. — R. Kunstmanas, K. Izokaitis, A. Kezys, SJ, A. Urba, D. Aleknienė, V. Garbonkus, M. Eivaitė ir L. Regis.

RENGIAMA LIETUVIŲ FOTOGRAFŲ PARODA

Chicagos lietuviai fotografai šių metų liepos mėn. 2 d. sušaukė dr. Budrių bute savo metinį susirinkimą, kuris pradėtas LF archyvo vedėjo A. Kezio, SJ, trumpu pasveikinimo žodžiu. Susirinkimo tikslas pasitarti artėjančio foto meno konkurso reikalu.

Vakaro programą papildė profesionalo A. Urbos studijoje įspūdingos nuotraukų skaidrės.

Lietuvių Foto Archyvas skelbia metinę fotografijos parodą ir konkursą,kuris įvyks š. m. lapkr. 17-25 dienomis Jaunimo Centre.

Parodoje kviečiami dalyvauti visi lietuviai fotografai profesionalai bei mėgėjai, gyvenantieji visame laisvajame pasaulyje.

š. m. balandžio 15 d. Lanus mieste, Buenos Aires, įvyko gatvės Lituania atidarymas. Miesto burmistrui ir "kūmams-kūmoms" buvo įteikti diplomai. Nuotraukoje iš kairės: prie mikrofono Ą. Juknevičius, dirbąs lietuvių kolonjoj daugiau kaip 40 metų, gabiai vedęs radijo valandėlę "Lietuvos Aidai" virš 20 metų; už jo miesto burmistras Monserrat priima ALOS tarybos pirm. A. Mičiudo garbės raštą-padėką; A. Mičiudo dėka buvo gautas gatvės pavadinimas Lituania; R. Stalioraitis, SLA centro pirm., daug dirbąs SLA ir visoje lietuvių kolonijoje. P. Gudelevičius — "Laiko" administratorius. Foto A. Kirstukas

● Lithuanian Community leaders with mayor of Lanus-Buenos Aires during Lituania Street dedication in April 15, 1973.

Lietuvos Nepriklausomybės 55 metų minėjimo Argentinoje proga padėtas vainikas prie išlaisvintojo San Martin paminklo. Stovi ALOS tarybos pirm. A. Mičiudas, kalba Z. Juknevičius.

● Lithuanians lay a wreath of thanksgiving at the monument of San Martin the Deliverer. The occasion is February 16th, 1973 — the 55th anniversary of Lithuanian Independence. Foto A. Kirstukas

Pasaulio ir Amerikos Liet. Gydytojų ir Dantų Gydytojų Sąjungos Centro valdyba. Iš kairės: dr. Mindaugas Vygantas — sekr. ir ižd., dr. Kazys Pemkus — žurnalo "Medicina" red., dr. Gediminas Balukas — pirmininkas ir dr. Vaclovas Šaulys — vicepirm.

● Executive Board of the Association of the World and American Lithuanian Physicians and Dentists.

The second conference of the Baltic Studies Institute was held at Hasselby Manor in Stockholm, Sweden. Of the Lithuanian delegates shown at a working session are: front row (l. to r.) Msgr. Dr. P. Celiešius, Bishop A. Deksnys, Dr. A. Gerutis, advisor of the Lithuanian Embassy in Switzerland.

Baltų Instituto II-ji konferencija Stockholme įvyko š. m. birželio 8-11 dienomis. Pirmoj eilėj matome prel. P. Celiešių, vysk A. Deksnį, dr. A. Gerutį, Pasiuntinybės patarėją Šveicarijoj.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

OCTOBER 1973

"THE BATTLE IN HELSINKI"

The World Baltic Conference, a New York-based organization, representing the Estonian, Latvian and Lithuanian political institutions in the Western world, sent a nine-men delegation to the European Security Conference, meeting in Helsinki, Finland.

The purpose of the Baltic mission was to present the Baltic case to the diplomats and jounalists, attending the Conference, The Baltic group staying at Hotel Continental in Helsinki, which housed most of the diplomats to the Conference. The nine-men Baltic mission lobbied with the participants of the diplomatic sessions and conferred with newsmen. They peacefully distributed MEMORANDA and leaflets expounding the legitimate claims of the Baltic peoples for the restoration of national sovereignty in the light of a general European settlement and cooperation.

Their efforts were thwarted as a result of a press reception held at the East German Embassy. On the evening of July 4th, Mr. Uldis Grava, Chairman of the Latvian contingent, attended the reception. He used the occasion to ask Sir Alec Douglas-Home, British Foreign Secretary, why the question of the Baltic States was not on the agenda. Sir Alec directed Mr. Grava to Mr. Andrey Gromyko. Soviet Foreign Minister, who emphatically denied that the Soviet Union had forcibly occupied the Baltic States and submitted Mr. Grava to verbal abuse. Upon the complaint of the Soviet Delegation, Mr. Grava was arrested by Finnish security officers and his press credentials revoked.

The followving morning, Finnish police arrested Dr. J. K. Valiūnas, Lithuanian Chairman, and Mr. Ilmar Pleer, Estonian Chairman. The other Balts succeeded in contacting their respective organizations in the United States. They continued their lobbying activities until the late afternoon of July 5th, when Finnish police rounded them up. The nine arrested Balts were removed to Hotel Marsky, where they were kept under detention and denied outside communications. In addition to the three chairmen, others arrested were Dr. Jonas Genys, Dr. Petras Vileišis, Miss Eglė Žilionis, Mr. Frimanis and Mr. George Kahar. The latter is a Canadian citizen.

According to sources in Helsinki, the official charge against the Balts was "disturbing the peace of the international conference." The specific charge was that they were distributing anti-Soviet leaflets to delegates. Estonian, Latvian and Lithuanian circles in the West feel that the Soviet Delegation intensly disliked being reminded of the grim reality of the illegal Soviet occupation of Estonia, Latvia and Lithuania. As a result, Finnish authorities were forced to heed the discomfiture of the Soviets. (Elta)

World Lithuanian Community Executive Board. Chairman — Bronius Nainys, Vice-chairman — Jonas Borevičius, SJ, Vice-chairman (Education) — Jonas Kavaliūnas, Vice-chairman (Youth Affairs) — Romas Kasparas, Vice-chairman (Finances) — Kostas Dočkus, Secretary — Juozas Šlajus.

Naujoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, pasiskirsčiusi pareigomis; pirmininkas — Bronius Nainys. Būstinė — Chicaga.

BALTIC STATEMENT TO FOREIGN MINISTERS AT HELSINKI CONFERENCE

(The following letter was presented onn July 2, 1973, to all Foreign Ministers of the Free World at the Conference on Security and Cooperation in Helsinki:)

With this letter, may we present to your Excellency, and the Government you represent, the views of the Baltic World Conference, a permanent organization representing all Estonians, Latvians and Lithuanians in the Western World, as well as the desires and aspirations of the three Baltic nations, presently under the occupation of the Soviet Union.

As the Conference on Security and Cooperation in Europe convenes, your Government will make many important decisions which will involve all peoples in Europe for years to come. In connection with these important issues may we bring to your attention the following:

1. **Estonia, Latvia and Lithuania, independent self-governing nations and members in good standing of the League of Nations, were forcibly occupied and annexed by the Soviet Union in 1940. We believe that the Conference will not fulfill its intended purpose without representation from the entire European Community, including Estonia, Latvia and Lithuania.**
   It is therefore our plea to your Government that members of the Baltic World Conference be permitted to attend this important conference to represent and speak on behalf of the people of Estonia, Latvia and Lithuania.

2. **The Baltic States were annexed by the Soviet Union as a result of the Molotov-Ribbentrop Pact (Soviet-German Treaty) of 1939. This was a blatant violation of the many non-aggression treaties and agreements signed between Estonia, Latvia and Lithuania and the Soviet Union during 1926, 1932, 1934 and 1939.**
   For that reason we respectfully urge the Conference to call upon the parties concerned to declare this treaty null and void.

3. **The inviolable right of self-determination for every nation as proclaimed in the 1970 United Nations Resolution 2625 (XXV) on Friendly Relations among States should also be applied to Estonia, Latvia and Lithuania. For centuries, these three nations have been free and independent. It is the responsibility of this Conference to guarantee them this basic right in accordance with International Law.**
   We beseach you to give us support in restoring the independence of Estonia, Latvia and Lithuania.

We trust that this letter will merit your favorable attention and that during the Conference we may have the privilege of meeting with your Excellency or with your representative...

(Signed: Dr. J. K. Valiūnas, President of the Baltic World Conference)

THE SHORTEST MOON

From the novel "Artist's Wife" by Juozas Tininis

(Continued)

CHAPTER XVI

My prestige is rocketing at my job as soon as I announce my marriage to an Australian girl. The kitchen chef immediately offers me a vacation for my honeymoon. I had never expected this. Moira, too, gets a vacation for the same reason, regardless of the fact that we both have just had our vacations.

— Where shall we go to spend our honeymoon, Moira? To Tasmania, perhaps?

— No, I have been there already.

— Then where should you like to go?

— I'd suggest the Blue Mountains. There's a resort called Katoomba there and I have heard that it's a wonderful place...

— Great. Every place is fine for me having you at my side, and especially the mountains. If I were wealthy, I would take you to Tahiti or to Hawaii on this occasion, to see the native girls dancing their hula - hulas, to listen to their melancholy serenades accompanied by guitars, to where we would be greeted by their alohas...

— I would prefer to see Europe not Tahiti. You have so often been telling me about its museums and their treasures of art.

— There's no doubt that once upon a time I'll be taking you to Paris, Madrid, Rome, Naples, Venice...

— I do wish that your words will come true! Most of all I'd like to be going around Venice in a gondola. You have once told me about an Italian who in his desperacy jumped from the Bridge of Sighs in that town and was drowned, because his beloved had not shown up for their date. I suppose nobody can exceed the Italians in matters of love. Am I right?

— I would say that the Spaniards when in love commit even greater follies. Have you ever heard anything about Don Quixote and his Lady Dulcinea?

— No, but I do know the love story of Romeo and Juliet. Though I can't recall who was the author who told this story in a play.

— He was Shakespeare. Haven't you learnt English literature at school?

— I have, only I've forgotten almost everything.

And yet Moira is quite inquisitive and does want to know about everything. Time and again I have been telling to her about the world's greatest painters, sculptors... It appears that such names as Rodin, Gauguin, Renoir, Matisse and many others have not become familiar to her as yet.

On the morrow our honeymoon is to begin. I tell Antanas where we are going to. He promises to visit us at Katoomba during the coming week-end.

I am taking along my palette and the other painting requisites. Thus also my easel. I shall attempt to get on my canvas an Australian landscape in the Blue Mountains. A painter should avail himself of all the opportunities that cross his path of life.

Moira's suitcase is also packed full of all kind of feminine belongings. It is so heavy that I can hardly lift it. What could she have crammed in there? Is it possible that cosmetics weigh so heavy? However I say nothing to her about this...

We leave early in the morning by a bus which makes the route between Sydney and Katoomba. All passengers aboard are in fine spirits. Moira is murmuring a song, "Waltzing Matilda" — it is so popular in this country that many a foreign visitor here takes it to be the Australian national anthem. Some other of the travelers have joined in a sort of a sing-along fashion and the bus is soon bursting with music. I listen in to Moira's voice but come to the conclusion that she was not born to be a singer.

At about noon-time we reach the resort of Katoomba. Nearby are the "Three Sisters", the three pointed cliff-tops that disappear into a single cloud. And all around are these Blue Mountains, a magnificent view to behold: they are but awaiting the arrival of an artist to immortalize them on canvas.

We set up at a boarding house of about a dozen rooms which is owned by a Lithuanian. How did he manage to acquire such an attractive piece of property having come to Australia just slightly ahead of me? One does come across some smart people.

We take a short rest to recover from the fatigue of our trip and then both set out up to the mountainsides to take in some of the impressive views which are breathtakingly beautiful. A temptation seizes us to climb up to one of the mountain peaks, the rugged tops of which are caressed by warm breezes which have found their way here over the mountain ridges. Whereas down below crags and valleys unfold to our eyes, with rabbits quietly hopping there.

Above in the air we hear screaching mountain birds, whose names are unknown either to myself or Moira. And quite close to our feet huge Australian lizards are basking in the sun, their backs shining brightly.

Down one of the slopes two kangaroos are bounding away, apparently they have been scared off by us. The taller female is carrying a child in her pouch, its head barely visible as it protrudes above the rim of its mother's marsupium. I burst out laughing as I observe this sight. It seems as though God has deprived the kangaroo of something by letting it exist with such short forefeet.

Having enjoyed these several spectacular scenes of virgin nature we are now descending homeward. We must be careful not to tread upon any of the poisonous lizards. Being disturbed in its peace any of these creatures could spitefully slash back at us and inflict a bite wound on Moira's foot, or mine

On our way back to the villa we are taking shorter, straighter cuts, and we enter the Australian bush. The most remarkable thing about this, to me, is the infinite variety and colorfulness of flowers in the Australian bush. My bride is explaining their names to me: the wild red-blossomed waratash — the emblem flower of new South Wales, that is also often featured on governmental insignia in Sydney. Other eye-attracters are the red fuchsia, the flaming blandfordia and the graceful lambertia. Oh, and what arrays of colors the Lord has bestowed upon the blossoms of the infinite orchids, the everlasting shrub flowers, whereas the daisies– they are beyond description! Crimson templetonias are smiling to Moira as she passes alongside them; likewise greeting her are the banksias and the rosy colored heather. All these red flowers are lavishly provided with heavenly beauty, only that they possess no fragrance. In all Australia only one single flower offers a delicious perfume, it is the brown baronia which is much cultivated by the inhabitants in their flower gardens.

After several hours spent in the open air we finally reach home. During supper time we meet a number of Australians in the dining room to which they have gathered for a longer or shorter rest. I can't understand how they know that we are newly-weds for at every turn we are being congratulated.

The following day we go to a nearby lake. A motor boat is crisscrossing its surface, as it pulls along a red-bikini-clad woman with waterskis who is holding on to a tow rope. More motor boats are seen moored at landings. This lakeshore place, too, is a summer resort.

— Rent me some water skis, Algis. I want to try and see whether I can glide over the lake behind a boat. I'm going to put on my bathing suit now.

— Alright, do so.

I have faithfully fulfilled her command and an now awaiting her return. She is soon back, in her blue swimming costume. She looks just like she did then in Palm Beach. How I wish to grasp her in my arms and caress her.

— Why have you brought only one pair of water skis? Don't you want to slide around the lake together with me? By myself I'll lack the courage.

— I don't think I'll know how to. I have never practiced this kind of sport.

— You must try everything in life. And now you have a golden opportunity to learn this.

I also put on my bathing trunks and then get another pair of water skis. I adjust them on my feet, for the first time in my life. Then with both hands I snatch hold of a little stick at the other end of the tow-rope which is attached to a motor boat.

A strange sensation comes over me the moment the boat splurts and starts dragging Moira and myself into the lake and away from the shore, ever faster. My wife is screaming with delight. And I am fascinated too that I do not tumble over on the water's surface. I also feel exhilarated.

Translated
from the Lithuanian
by A. Milukas

"Lietuvių Dienų" tardicinio pikniko

metu 1973 m. rugsėjo 23 d. įvyko dovanų traukimas žurnalo rėmėjams. Komisiją sudarė K. Prišmantas, A. Telyčėnas ir J. Rukšėnienė. Traukė D. ir A. Gedgaudai.

Zenith TV aparatą (19", 1974) laimėjo V Čekanauskas

Dail. V. Vizgirdos paveikslą laimėjo J. Gajauskas;

Dvi liet. plokšteles — Keturi autoriai ir S. Klimaitės Dainos laim.: A. Voketaitis, P. Ulevičius, Dr. P. Jucaitis, L. Jasiukonis, V. Čekanauskas;

Dvi angl. knygas — Lithuania — Land of Heroes ir Battle of Grunwald — laimėjo: P. Zundė, J. Dalbokas, D. Vailokaitis;

3 knygas vaikams — Keturkojis ugniagesys, Meškiukas Rudnosiukas ir žaižaras — laimėjo: V. Sinkus, M. Pužauskienė;

2 J. Prunskio knygas — Rinktinės mintys ir Mokslas ir Religija — laimėjo: Mrs. D. Balys, G. Okunis, P. Pamataitis.

Be to, buvo skiriama dovanų atsilankiusiems į pikniką, tarp kurių dail. J. Andrašūno paveikslas, kurį laimėjo S. Leseckas.

Žurnalą parėmė įsigydami dovanų laimėjimo bilietėlių:

CALIFORNIA —

W. Adomkavičius, A. Andrulis, L. Bagdonas, Dr. A. Bartkus, Iz. Bartkus, J. ir V. Čekanauskai, J. Černius, D. Čibas, J. Dalbokas, A. P. Degutis, Dr. M. Devenis, Ch. Dubickas, R. B. ir J. Duda, J. Gajauskas, P. Gauronskas, V. Gilys, A. Gustaitis, T. Ivanauskas, E. ir L. Jarašūnas, A. V. Jonynas, Dr. J. Jurgilas, Dr. D. Jucas, J. Kazakevičius, Mrs. Kirk, A. Kontvis, Z. Koronkevičius, Dr. Z. Kungys, J. Kuprionis, S. ir J. Kvečai, E. Leugoud, A. Logucki, V. Leskaitienė, A. Mažeika, J. Miliūnas, Dr. A. Monstavičius, Dr. O. J. C. Norem, B. Nurmsen, Kun. A. Olšauskas, Kun. T. Palis, Kun. V. Palubinskas, Dr. J. Pamataitis, S. Pautienienė, J. Petrauskas, J. Prakapas, A. Pranys, A. Prieditis, V. Prižgintas, J. Račius, L. Reivydas, J. Roland, Ch. Rusackas, E. Sabalis, P. Sakas, J. Salys, E. Sepikas, E. Sinkys, J. Sprein, E. Stirbys, A. Sturonas, J. Švaistas, R. Tautkus, A. Telyčėnas, A. Galdikas, A. Tumas, P. Ulevičius, P. Valentin, D. Vailokaitis, J. Valiukevičius, F. Valuskis, E. Vasiliauskas, J. Žukas.

CONNECTICUT —

K. V. Balčiūnas, J. Banionis, A. Budzinskas, P. Karosas, P. Kirtis, Kun. J. Ruokis, Z. Smilga, J. Šiugžda, V. Trečiokas, M. Woluns, K. Žilinskienė.

FLORIDA —

A. Alčiauskas, J. Avižienis, J. Babrys, M. J. Lietuvnikas, A. Rugys, V. Tomkus.

ILLINOIS —

A. Baronas, čikagietis, B. Čižikas, A. Dauchanskas, A. Dulskienė, Evans Funeral Home, P. Gedvila, J. Gepneris, A. Gulbinskas, A. D. Yuknis, Dr. R. Giniotis, C. Grincevičius, Kun. F. Gureckas, B. Jablonskis, J. Kanišauskas, B. A. Kasakaitis, M. Klikna, Dr. L. Kriaučiūnas, F. Kura, A. Labokienė, A. Lapinskas, Dr. M. Laucis, C. Laucius, B. Masiokas, C. Modestas, V. Musonis, K. Pažėraitė, K. Povilaitis, V. Petrauskas, Kun. Z. Ramanauskas, T. Ramonas, Dr. A. Razma, M. Rėklaitis, A. Orvidas, J. Sadauskas, J. Sadūnas, J. Sankus, Dr. R. Sidrys, L. Šimaitis, L. Šimutis, V. Sinkevičius, J. Stankūnas, M. Šmulkštienė, A. Stphens, Dr. P. Švarcas, A. D. Schwartz, Dr. V. Tauras, J. Vaineikis, A. Vaitkus, I. Valančius, A. D. Voketaitis.

MASSACHUSETTS —

A. Andriušis, J. Dačys, J. A. Baškauskas, P. Bliumas, R. Brieze, D. Giedraitis, J. P. Kairys, V. Kamaitis, A. Matjoška, P. Mikšys, R. Petronis, K. Šeštokas, S. Lušys, L. L. Švelnis, Kun. J. Steponaitis, Kun. A. Trakis, J. Varnas, T. Vasiliauskas, Iz. Vasyliūnas, A. Vilčinskas.

MARYLAND —

A. Diffendal, F. Dranginis, Dr. J. Genys, A. S. Leonas, G. J. Levinskas, Prel. L. J. Mendelis, E. Pakulienė, A. Radžius, V. Rutelionis, Urban's Photo Studio.

MICHIGAN —

Kun. A. Babonas, L. Bajorūnas, S. K. Balys, Briedis Realty, Vysk. V. Brizgys, S. Cirtautas, V. Čižauskas, L. Grunavas, M. Kirkilas, A. Lukas, J. Mačiulaitis, J. Mikaila, J. Miškinis, K. Ražauskas, A. Puodžiūnas, J. Šepetys, A. Stapulionis, V. Urbonas, R. J. Valatka, A. Valys.

NEW JERSEY —

B. Balčiūnas, K. Degutis, K. Graudis, Holy Trinity Church, V. Mamaitis, P. Naujokaitis, A. Pocius, St. Ann's Rectory, R. A. Šlepetys, Dr. J. J. Stukas, J. Tamošauskas, F. Vaškas.

NEW YORK —

Kun. J. Račkūnas, Th. Barz, W. Beleckas, V. Budrys, J. R. Gedeika, Kun J. J. Grabys, S. Jankauskas, A Kaunas, A. Kazickienė, M. Kerbelis, R. A. Kirstein, J. Klivečka, M. Kregždė, Lietuvos Konsulatas, R. Masiulionis, L. J. Mathews, E. Mickeliūnas, Niujorkietis, J. Okunis, Kun. J. Pakalniškis, A. Pažemėnas, A. Ruzgas, A. Sabalis, J. Šimaitis, A. Simutis, E. Skobeika, S. Zobarskas.

OHIO —

V. Bacevičius, Dr. A. L. Čepulis, P. Jucaitis, Kun. V. Katarskis, Dr. J. S. Kriaučiūnas, V. Jokubaitis, Dr. A. Mantus, V. Matulionis, Z. Prūsas, V Rociūnas, P. Sejonas, J. Stempužis, J. P. Vaičaitis, P. žilinskas.

PENNSYLVANIA —

L. Dovydėnas, R. DiGugliemo, Wm. J. Markalonis, A. Čepulis, J. Čiurlionis, J. Petronis, Sisters of Jesus Crucified, J. Skladaitis, K. Virbickas, M. Zujus.

KITOS ĮV. VALSTIJOS —

Kun. V. Aleksonis, J. Ambrose, S. Chodakauskas, M. Dambrauskas, J. Daubėnas, J. Grybauskas, B. E. Jonušas, E. Josen, J. Petrikonis, Kun. P. Ragažinskas, A. Šešplaukis, Kun. J .Tautkus, Kun. J. Urbonas, J. Vitėnas, Kun. dr. T. žiūraitis, OP, P. Zundė.

CANADA —

P. Alšėnas, V. Aušrotas, J. Bakšys, B. Bujokienė, G. Čepkauskienė, J. Girevičius, M. Januška, A. Kantautas, J. Kartis, M. Kizis, A. N. Kulpavičius, Dr. A. Matukas, A. Mingėla, Dr. S. Pacevičius, V. Pečiulis, Kun. V. Skilandžiūnas, V. Verikaitis, J. B. žekas, Dr. J. žmuidzinas.

LD leidėjas ir administracija visiems mus parėmusiems nuoširdžiai dėkoja.

ADMINISTRACIJA RAŠO

Garbės prenumeratoriai:

B. Davidėnas, A. M. Macarus, J. Truškauskas.

Žurnalui paremti aukojo:

Po $10. — John B. Sabal, G. Kazlauskas, J. Bubelis.

$6. — Dr. A. Aželis.

$5.50 — D. Danys.

Po $5 — P. Gedvila, E. Mickeliūnas, A. N. Kulpavičius, B. Jonušas, J. Petronis, J. Čiurlionis, J. Bernotas, S. Santvaras.

Po $3. — M. Kizis, A. Paulauskas, P. Nagys.

Po $2. — A. Orvidas, T. A. Bernatonis.

Po $1. – J. Dabrega, J. Bacevičius, A. D. Kaulakis, A. Pupelis, J. Venys, E. Henkel, A. Dudaravičius, A. Keturakis, E. Leugeud, J. Venckus, B. Gudonis.

MARY HAMROCK

PIERCE — HAMROCK

MORTUARY

921 Venice Blvd.

Los Angeles, Calif.

Phone: Richmond 9-6091

Clem's Polskie Deli

*** Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.**

*** Featuring Imported Krakaus Polish hams, beer, wine and groceries.**

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles

759-5058

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of August 12, 1970; Section 3685, Title 39, United States Code).

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.

2. Date of filing, 9. 18. 73.

3. Frequency of issue. Monthly except July and August.

4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029

5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, 90029.

6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor.

Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.

Editor Mrs. Dalila Mackiala, 1955 Monon Street, Los Angeles, Calif. 90027.

Managing editor Gediminas J. Rukšėnas, 3825 Legion Ln., Los Angeles, CA 90039.

7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, publisher and owner.

10. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.

☐ Have not changed during preceding 12 months.

☐ Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

11. Extent and nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 2254. Single issue nearest to filing date. — 2200.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales. Average no. copies.. — 86. Single issue... — 74, 2. Mail subscriptions — Average no. —1948; Single issue... —1937.

C. Total paid circulation. Average.. — 2034; single issue... — 2011.

D. Free distribution by mail, carrier or other means. 1. Samples, complimentary and other free copies. Average no.— 93; Single issue — 89.

2. Copies distributed to news agents, but not sold — None.

E. Total distribution (sum of C and D). — Average no. — 2127; Single issue..— 2100.

F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing. —Average no...— 127; Single issue.... — 100.

G. Total (Sum of E & F — should equal net press run in A). — Average no.— 2254; Single issue... — 2200.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius
Publisher

PS Form 3526 July 1971

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

6% UŽ TERMINUOTUS CERTIFIKATŲ ĮNDĖLIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

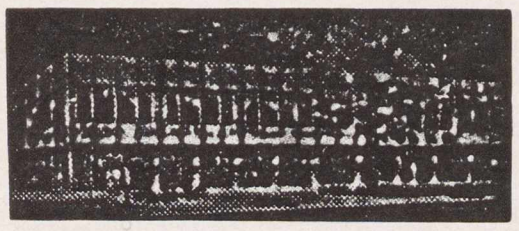

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.
Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply $6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. **Stasė Pautienienė; ižd. J. Mitkus,** 2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Cal. 90039; Programos ved: V. Gilys, P. Jasiukonis, vyr. red. S Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403 (213) 828-3779.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m., vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima **sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m**
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10 val. — 11 val. priešpiet.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.
"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.
Visos programos iš
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS
Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Įsteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Petras Petrutis.**
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

Skolingiems mūsų prenumeratoriams primename, kad prenumeratos skolos sunkina žurnalo leidimą.

LITHUANIAN RADIO FORUM
Bi-Lingual Civic program in English and Lithuanian
Produced by **Anthony J. RUDIS**
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Saturday 8 p. m. to 9 p. m.
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.:: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA
WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Vedėjas — **Ralph Valatka**
Telefonas: 537-5550.
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE
WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 905 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — **Kazys Gogelis.**
13436 Garfield Ave., Detroit, Mich. 48239
Telefonas: 535-6683

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connnecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius.**
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas **J. J. Stukas.**

"LAISVĖS ŽIBURYS"
Girdima **kievieną sekmadienį**
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: **Romas Kezys,** 62-15 69 place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R.. Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sekmadieniais 6 val. popiet.
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: **Pr. Puidokas,** pirm., 580 Wilkins St., (14621); **A. Cieminis,** vicep.; **R. Kiršteinas,** sek. 229 Nester St. (14621); **V. Žmuidzinas,** ižd., **L. Laukaitienė,** narė.
Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A. Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziakonas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinas, Br. Krokys, V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Šiuriliene, V. Žmuidzinas.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 kilocysles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius.**
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas **R. Simanavičius.**
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Įsteigta 1966

W C I U - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636
Tel. (312) 778-2100

Tolius Šlutas, vald. pirm.

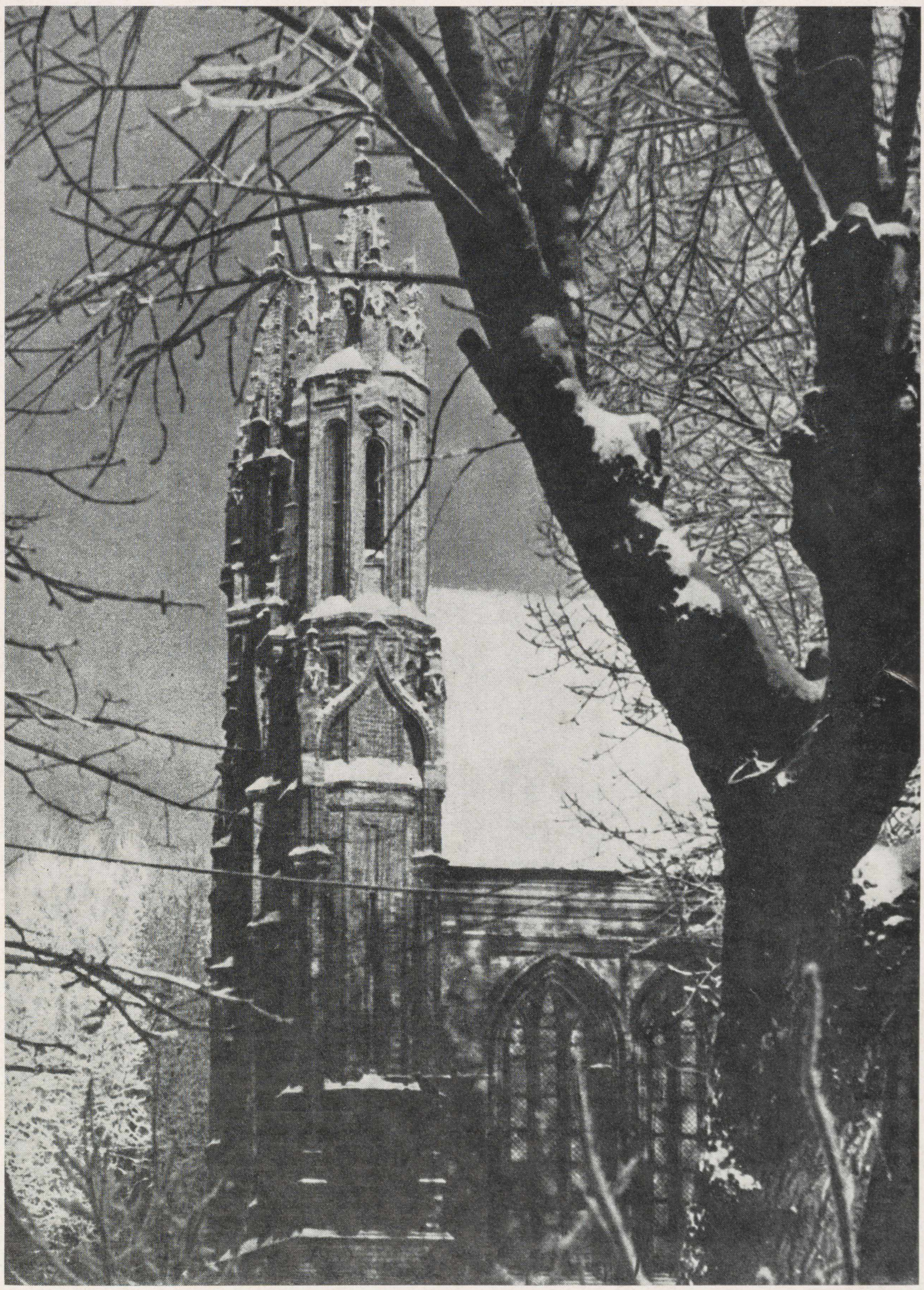

ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE.